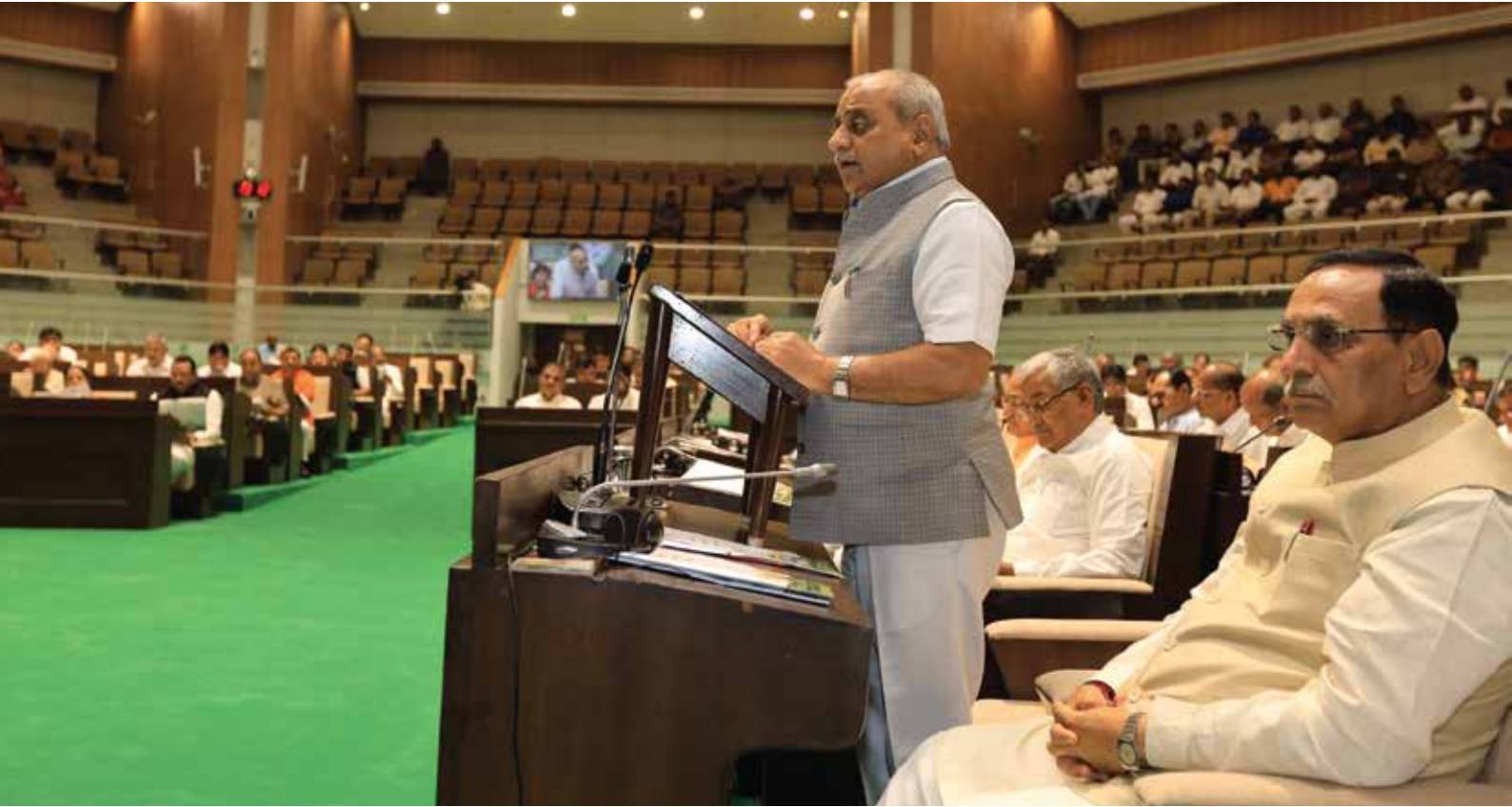

ICE[®] MAGIC

CURRENT AFFAIRS

ગુજરાત સરકારનું ફેરફાર કરેલ

BUDGET 2019-20

વિશેષાંક

સંપાદક - મૌલિક ગોંધિયા
(Director - ICE)

t.me/icerajkotoofficial

icerajkot

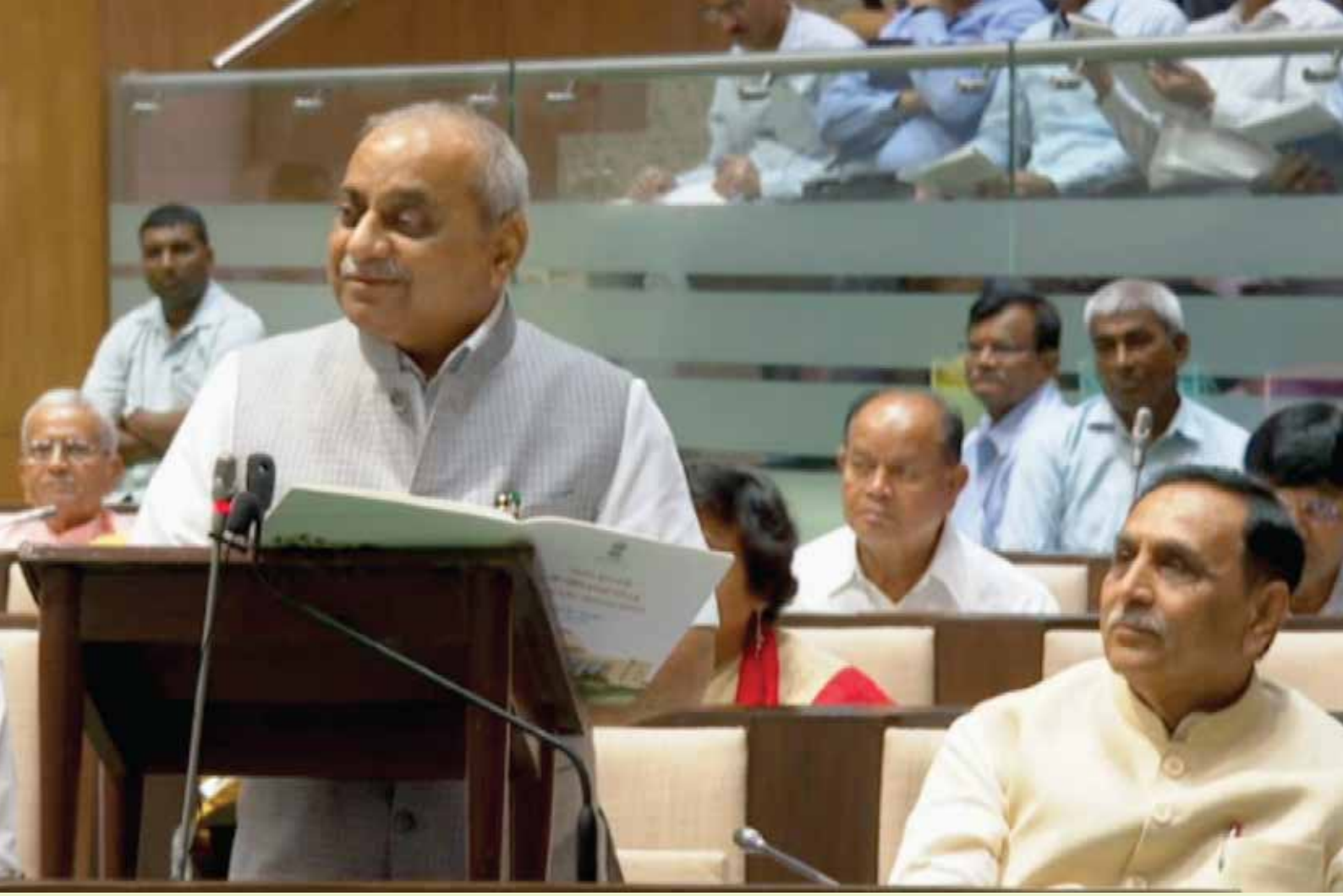

icerajkot

icerajkot

SADGURU COMPLEX, 2nd FLOOR, NR. AKSHAR MANDIR,
KALAWAD ROAD, RAJKOT-360001.
CALL : 9375701110 / 9328001110

ગુજરાત સરકારનું ફેરફાર કરેલ અંદાજપત્ર 2019-20

નોંધ : ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ 2019માં આ અગાઉ 19 ફેબ્રુઆરી, 2019ના રોજ લેખાનુદાન પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું હતું. તેમાં ફેરફાર કરીને 2 જુલાઈ, 2019ના રોજ આ નવું બજેટ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે.

2 જુલાઈ 2019ના રોજ ગુજરાતના નાણામંત્રી તથા નાયબ મુખ્યમંત્રી શ્રી નીતિનભાઈ પટેલે ગુજરાત વિધાનસભામાં વર્ષ 2019-20 માટેનું ફેરફાર કરેલું અંદાજપત્ર રજૂ કર્યું હતું.

- ગુજરાતના ઇતિહાસમાં રૂ. 2 લાખ કરોડથી વધુનું કુલ કદ ધરાવતું આ પ્રથમ બજેટ હતું.
- આ ઉપરાંત મહેસૂલી પુરાંતવાળું આ ગુજરાત સરકારનું સતત આઠમું બજેટ હતું.

ગુજરાતના બજેટની વિશિષ્ટતા

ગુજરાત સરકારના બજેટ અંતર્ગત પ્રસિદ્ધ થતા વિવિધ દસ્તાવેજોમાં ગુજરાત સરકારના બજેટમાં બે વિશિષ્ટ બજેટ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે :

(1) જેન્ડર બજેટ (Gender Budget)

(2) પરિણામલક્ષી બજેટ (Outcome Budget)

- આ અંતર્ગત વર્ષ 2019-20ના ગુજરાત સરકારના અંદાજપત્રમાં પ્રસિદ્ધ થયેલું ‘જેન્ડર બજેટ’ છઠ્ઠું જેન્ડર બજેટ હતું.
- અને આ બજેટમાં પ્રસિદ્ધ થયેલું ‘પરિણામલક્ષી બજેટ’ ગુજરાતનું ત્રીજું પરિણામલક્ષી બજેટ હતું.

જેન્ડર બજેટ (Gender Budget)

ગુજરાત સરકાર દ્વારા નાણાકીય વર્ષ 2014-15થી 'જેન્ડર બજેટ' પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે.

- આ બજેટમાં વિવિધ વિભાગો દ્વારા કરવામાં આવેલ મહિલાલક્ષી નાણાકીય ફાળવણીની વિગતો દર્શાવવામાં આવે છે.
- આ બજેટ સરકારના વિવિધ વિભાગોને જુદા-જુદા ક્ષેત્રોમાં જાતિગત ચોક્કસ ફાળવણી માટેની જરૂરિયાત અને મહત્ત્વ નક્કી કરવા સક્ષમ બનાવે છે.
- આ બજેટનો મુખ્ય ઉદ્દેશ મહિલા સશક્તિકરણ અને જાતિગત સમાનતાના ઈચ્છિત પરિણામો હાંસલ કરવા માટે જરૂરી બજેટની ફાળવણી અંગે દિશાસૂચન કરવાનો છે.

પરિણામલક્ષી બજેટ (Outcome Budget)

ગુજરાત સરકાર દ્વારા નાણાકીય વર્ષ 2017-18થી 'પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર' પ્રકાશિત કરવાની શરૂઆત કરવામાં આવી છે.

- ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર - 56 તરીકે પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે.
- પરિણામલક્ષી અંદાજપત્રનો મુખ્ય હેતુ અંદાજપત્રીય જોગવાઈઓને વિવિધ યોજનાઓના વિકાસના પરિણામો સાથે સાંકળવાનો છે.
- પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર સરકારની અગ્રતાઓ, નિર્ણયો, ઉદ્દેશો અને કાર્યક્રમોને મૂર્ત સ્વરૂપ આપવામાં મદદરૂપ બને છે.
- સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના એજન્ડા 2030 દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવેલા 17 સસ્ટેઈનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ્સ (SDGs) અંતર્ગત ગુજરાત સરકાર દ્વારા 'ગુજરાત સસ્ટેઈનેબલ વિઝન 2030' તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર એ આ દિશામાં એક પહેલ છે.

GUJARAT PUBLIC SERVICE COMMISSION

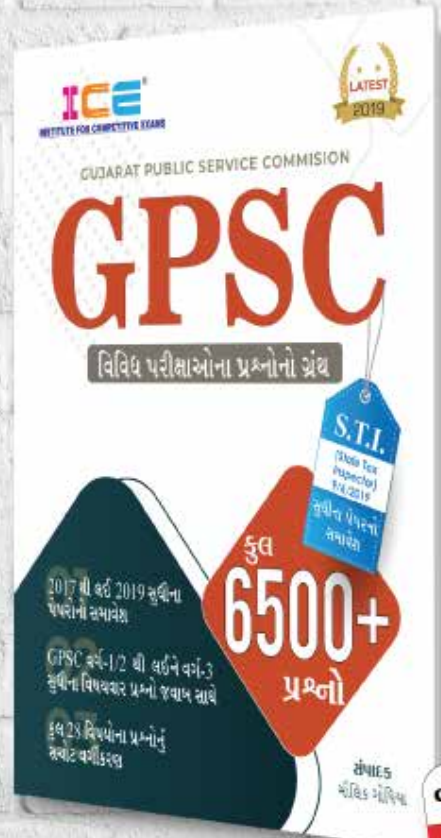
GPSC

વિવિધ પરીક્ષાઓના પ્રશ્નોનો ગ્રંથ

2017 થી લઈ 2019 સુધીના પેપરોનો સમાવેશ

GPSC વર્ગ-1/2 થી લઈને વર્ગ-3 સુધીના વિષયવાર પ્રશ્નો જવાબ સાથે

કુલ 28 વિષયોના પ્રશ્નોનું સચોટ વર્ગીકરણ

LATEST 2019

ICE
 INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

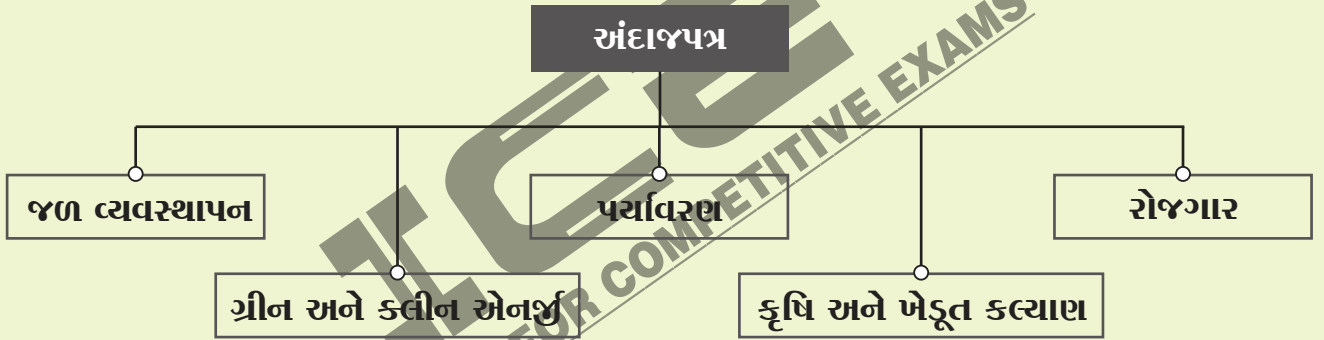
 Available at
amazon

➡ આ પુસ્તક તમામ અગ્રગણ્ય બુક સ્ટોર પર ઉપલબ્ધ ◀

- નોંધ : (1) ગુજરાત સરકારના બજેટમાં રાજકોષીય જવાબદારી અંગેના પત્રકો 'ગુજરાત રાજવિત્તીય જવાબદારી અધિનિયમ, 2005' હેઠળ અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર - 30 અંતર્ગત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.
- (2) ગુજરાત સરકારના અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર - 2 અંતર્ગત પ્રસિદ્ધ થતું 'એકત્રિત નિધિ હેઠળ પ્રાપ્તિ અને આકસ્મિકતા નિધિ તથા જાહેર હિસાબ લેવડદેવડ માટેનું બજેટ' ભારતના કોમ્પ્ટ્રોલર અને ઓડિટર જનરલે પાંચમી પંચવર્ષીય યોજનાના પ્રથમ વર્ષને સમવર્તી એટલે કે 1974-75ના વર્ષથી નિયત કરેલા સુધારેલા ફોર્મ મુજબ (અથવા તો હિસાબ વર્ગીકરણની સુધારેલી પદ્ધતિ મુજબ) તૈયાર કરવામાં આવે છે.
- (3) ગુજરાત સરકારના અંદાજપત્રના પ્રકાશન નંબર - 34 અંતર્ગત 'સામાજિક-આર્થિક સમીક્ષા' (Social- Economic Review) પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.

વર્ષ 2019-20ના અંદાજપત્રનું ફોકસ

ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં મુખ્ય પાંચ ક્ષેત્રો પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. આ મુખ્ય પાંચ ક્ષેત્રોમાં નીચેના ક્ષેત્રોનો સમાવેશ થાય છે :

- આ પાંચ ક્ષેત્રોમાં થયેલી કેટલીક અગત્યની જાહેરાત નીચે પ્રમાણે છે.

1. જળ વ્યવસ્થાપન

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ તાજેતરમાં જાહેર કરેલી 'નલ સે જલ' યોજના અંતર્ગત આગામી પાંચ વર્ષમાં દેશના દરેક ઘરમાં નળ દ્વારા પીવાનું શુદ્ધ પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે.

- નલ સે જલ યોજના અંતર્ગત ગુજરાત સરકાર દ્વારા આગામી ત્રણ વર્ષમાં આશરે રૂ. 20 હજાર કરોડનો ખર્ચ કરીને ગુજરાતનું એક પણ ઘર નળ દ્વારા પાણીથી વંચિત ન રહે તે સુનિશ્ચિત કરવામાં આવશે.
- આ હેતુસર ચાલુ વર્ષે રૂ. 4500 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જે ગત વર્ષ કરતા 36 ટકા વધારે છે.

નોંધ : ગુજરાત સરકાર દ્વારા ગુજરાતમાં ઘરે ઘરે પીવાનું પાણી પૂરું પાડવા વોટર ગ્રીડની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

2. ગ્રીન એન્ડ ક્લીન એનર્જી

વર્ષ 2013માં ગુજરાતની રીન્યુએબલ એનર્જીની સ્થાપિત ક્ષમતા 4126 મેગાવોટ હતી, જે આજે 8885 મેગાવોટ છે.

- જેને વર્ષ 2022 સુધીમાં 30,000 મેગાવોટ સુધી લઈ જવાનું આયોજન છે.
- જેમાંથી 20 હજાર મેગાવોટનો ઉપયોગ ગુજરાતમાં કરવામાં આવશે અને 10 હજાર મેગાવોટ વીજળી અન્ય રાજ્યોમાં પહોંચાડવામાં આવશે.

સોલાર રફ્ટોપ યોજના

- સૌર ઊર્જાની સસ્તી વીજળી નાગરિકો પોતાના ઘરે સોલાર રફ્ટોપથી ઉત્પન્ન કરી પોતાની જરૂરિયાત પૂરતી વીજળી ઉપયોગ કરે અને વધારાની વીજળી ગ્રીડમાં આપે તે પ્રમાણેની યોજનાનો લાભ અત્યાર સુધી લગભગ 50 હજાર નાગરિકોએ લીધેલ છે.
- આ વર્ષે 2 લાખ પરિવારો પોતાના ઘર ઉપર સૌર ઊર્જાના પેનલ લગાવે અને તેમાંથી ઉત્પન્ન થતી ગ્રીન, કલીન અને સસ્તી વીજળી પોતાના વપરાશમાં ઉપયોગ કરે તેમજ વધારાની વીજળી ગ્રીડમાં આપીને તેની આવક મેળવે તે પ્રમાણેની નવી સોલાર રફ્ટોપ યોજનાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.
- આ યોજના હેઠળ 3 કિલોવોટ સુધીની સિસ્ટમ બેસાડનાર પરિવારને નિયત કરેલ કિંમત પર 40 ટકાની માતબર સબસીડી અને 3 થી 10 કિલોવોટ સુધીની સિસ્ટમ બેસાડનાર પરિવારને 20 ટકા સબસીડી આપવામાં આવશે.
- આ યોજના માટે રૂ. 1000 કરોડની જોગવાઈ.

3. પર્યાવરણ

અમદાવાદ, વડોદરા અને જેતપુરના હજારો ઉદ્યોગોના પ્રદૂષિત પાણીને શુદ્ધ કરી તે પાણી ઊંડા દરિયામાં વૈજ્ઞાનિક ઢબે નિકાલ કરવાની પાઈપલાઈન પબ્લિક પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશિપ (PPP)ના ધોરણે નાખવામાં આવશે.

- જેથી નદીમાં થતું પ્રદૂષણ અટકશે.
- કુલ અંદાજે રૂ. 2275 કરોડની આ યોજનાઓ માટે આ વર્ષે રૂ. 500 કરોડની જોગવાઈ.

4. કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ

અત્યાર સુધીમાં જેટલા ખેડૂતોએ ખેતીવાડી વીજ જોડાણ મેળવવા અરજી કરી છે તેવા તમામ ખેડૂતોને આવતી અષાઢી બીજ સુધીમાં વીજ કનેક્શન આપી દેવામાં આવશે.

- આમ, અત્યારે પડતર તમામ 1 લાખ 25 હજાર માંગણીઓમાં ખેડૂતોને નવા વીજ કનેક્શન આપી દેવામાં આવશે.

5. રોજગાર

ગુજરાત સરકારે આગામી ત્રણ વર્ષમાં દર હાથ કો કામ એ દિશામાં આગળ વધવાનો નિર્ધાર કર્યો છે.

સખી મંડળો

રાજ્યમાં અત્યારે દોઢ લાખ સખી મંડળો સક્રિય છે. જેમાં અંદાજે 20 લાખ બહેનો જોડાયેલા છે.

- આ સખી મંડળોને અત્યાર સુધીમાં રૂ. 1,900 કરોડનું બેંક ધિરાણ થયેલ છે.
- જેમાં 5 થી 8 ટકા વ્યાજ સહાય અને અન્ય નાણાકીય મદદ રાજ્ય સરકાર આપે છે.
- હવે આગામી ત્રણ વર્ષમાં નવા 70,000 સખીમંડળો બનાવવા બહેનોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.
- નવા બનેલ સખી મંડળોને પણ ધિરાણ અને વ્યાજ સહાયની મદદ કરવામાં આવશે.
- આમ, 25 લાખ બહેનો માટે રૂ. 700 કરોડ ધિરાણ ઉપલબ્ધ કરાવી સ્વરોજગારીની તકો ઊભી કરવામાં આવશે.

અન્ય યોજના

મુખ્યમંત્રી એપ્રેન્ટીશશીપ યોજના, મુખ્યમંત્રી ગ્રામોદય યોજના, વાજપાઈ બેન્કેબલ યોજના, માનવ કલ્યાણ યોજના, પશુકર્મની સ્થાપના જેવી રોજગારલક્ષી અને પરિવારની આવક વધારતી યોજનાઓ દ્વારા આશરે 15 લાખ યુવાનોને આગામી ત્રણ વર્ષમાં રોજગાર મળે તેવી વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે.

- ઉપરાંત, મુદ્રા યોજના દ્વારા છેલ્લા 3 વર્ષમાં આશરે 44 લાખ લાભાર્થીઓને રૂ. 31,877 કરોડનું ધિરાણ આપી સ્વરોજગારીની વિપુલ તકો પૂરી પાડવામાં આવેલ છે.
- આગામી ત્રણ વર્ષમાં મુદ્રા યોજના દ્વારા ઓછામાં ઓછા 50 લાખ લાભાર્થીઓને નવું ધિરાણ આપી તેમની પસંદગીનો વ્યવસાય સ્થાપવામાં મદદ કરવામાં આવશે.

નવી 'વ્હાલી દીકરી યોજના'ની જાહેરાત

ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના બજેટમાં નવી 'વ્હાલી દીકરી યોજના'ની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

આ યોજનાનો ઉદ્દેશ

ગુજરાત સરકાર દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવેલી 'વ્હાલી દીકરી યોજના'ના મુખ્ય ઉદ્દેશો આ પ્રમાણે છે :

1. ગુજરાતમાં દીકરીઓના જન્મદરમાં વધારો કરવો
2. દીકરીઓની આર્થિક સામાજિક સ્થિતિ મજબૂત કરવી
3. શિક્ષણમાં ડ્રોપઆઉટ રેટ ઘટાડવો
4. બાળલગ્ન પ્રથા અટકાવવી

આ યોજનાનો લાભ કોને મળશે ?

ગુજરાતમાં કુટુંબના પહેલા બે બાળકો પૈકીની દીકરીઓને આ યોજનાનો લાભ મળશે.

- આ યોજનાનો લાભ લેવા માટે પરિવારની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ. 2 લાખ સુધીની છે.

આ યોજનાથી શું લાભ થશે ?

આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થી દીકરીઓને ત્રણ તબક્કામાં કુલ 1,10,000 રૂપિયાની સહાય આપવામાં આવશે. જેમાં...

1. દીકરીના પહેલા ધોરણમાં પ્રવેશ વખતે રૂ. 4000
 2. દીકરી નવમા ધોરણમાં આવે ત્યારે રૂ. 6000
 3. દીકરી 18 વર્ષની વય વટાવે ત્યારે રૂ. 1,00,000 આપવામાં આવશે.
- આ યોજનાથી ગુજરાતમાં સ્ત્રી ભ્રૂણ હત્યા અટકાવવામાં મદદ થશે, કન્યા કેળવણીને પ્રોત્સાહન મળશે અને દીકરી પુખ્ત વયની થાય ત્યારે ઉચ્ચ શિક્ષણ અને તેના લગ્ન પ્રસંગ માટે મોટી રકમ મળશે.

નોંધ : આ નવી યોજના માટે સરકારે બજેટમાં રૂ. 133 કરોડની જોગવાઈ કરી છે.

વર્ષ 2019-20ના બજેટમાં નાણાકીય વ્યવસ્થાપન

વર્ષ 2019-20ના બજેટનું કુલ કદ રૂ. 2,04,815 કરોડ છે. જે વર્ષ 2018-19ના બજેટના કુલ કદના સુધારેલા અંદાજ કરતાં લગભગ રૂ. 15,375 કરોડ વધારે છે.

- આ બજેટની મુખ્ય વિશેષતા એ છે કે, રૂ. 2 લાખ કરોડથી વધુનું કુલ કદ ધરાવતું આ ગુજરાતના ઇતિહાસનું પ્રથમ બજેટ છે.
- આ અંદાજપત્ર (સૂચિત નવા કરવેરાની આવક સિવાય) રૂ. 285 કરોડની પુરાંત ધરાવે છે.
- જ્યારે આ અંદાજપત્ર સૂચિત નવા કરવેરા સાથે રૂ. 572 કરોડની એકંદર અંદાજીત પુરાંત ધરાવે છે.

વિકાસલક્ષી ખર્ચ

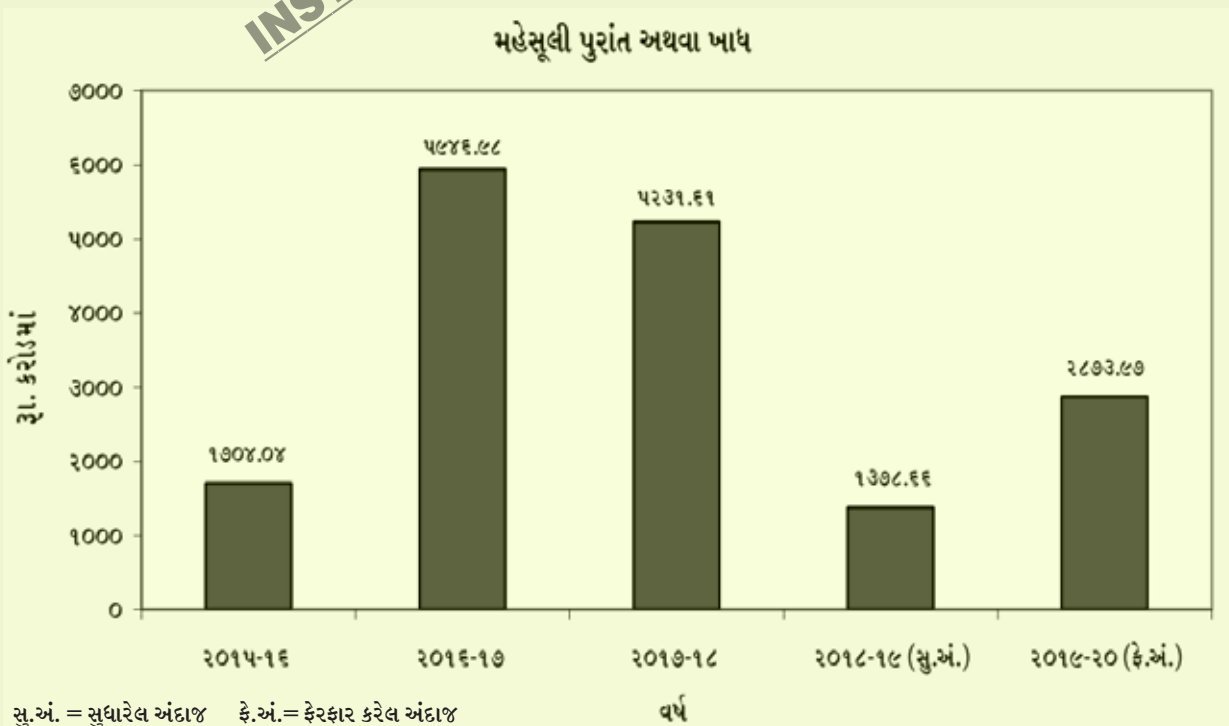
ગુજરાતના લાંબાગાળાના વિકાસને ધ્યાનમાં રાખીને આ બજેટમાં રૂ. 1,27,560 કરોડ જેટલા વિકાસલક્ષી ખર્ચની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

- જે બજેટના કુલ ખર્ચનો 62.79% હિસ્સો ધરાવે છે.
- આ બજેટમાં બિનવિકાસલક્ષી ખર્ચ રૂ. 74,857 કરોડ છે. આ બિનવિકાસલક્ષી ખર્ચ કરતાં વિકાસલક્ષી ખર્ચ રૂ. 52,703 કરોડ વધારે છે.
- આ ઉપરાંત ગુજરાતના કુલ વિકાસલક્ષી ખર્ચમાંથી 56% કરતાં વધુ રકમ સામાજિક ક્ષેત્ર માટે ફાળવવામાં આવી છે.

મહેસૂલી પુરાંત

વર્ષ 2019-20ના આ અંદાજપત્રમાં રૂ. 2,874 કરોડની મહેસૂલી પુરાંત રહેવાનો અંદાજ છે.

- મહેસૂલી પુરાંતવાળું ગુજરાત સરકારનું આ સત્તા આઠમું બજેટ છે.
- નાણાકીય વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાતમાં રૂ. 1,54,732 કરોડની મહેસૂલી આવક થવાનો અંદાજ છે.
- જે નાણાકીય વર્ષ 2018-19 માટેના મહેસૂલી આવકના સુધારેલા અંદાજ કરતાં 10 ટકા વધારે છે.

મહેસૂલી આવક

ગુજરાતની મહેસૂલી આવક વર્ષ 2004-05 દરમિયાન રૂ. 20,265 કરોડ હતી. જે વધીને વર્ષ 2017-18ના સુધારેલા અંદાજ અનુસાર રૂ. 1,31,551 કરોડ થઈ ગઈ હતી.

- આમ, ગુજરાતની મહેસૂલી આવક વર્ષ 2004-05 થી 2017-18ના સમયગાળા દરમિયાન વાર્ષિક 15.48 ટકાના દરે વધતી રહી છે.
- ત્યારબાદ વર્ષ 2018-19 દરમિયાન સુધારેલા અંદાજ અનુસાર ગુજરાતની મહેસૂલી આવક રૂ. 1,40,531 કરોડ હતી.
- જ્યારે વર્ષ 2019-20માં ગુજરાતની મહેસૂલી આવક રૂ. 1,54,732 કરોડ રહેવાનો અંદાજ છે.
- આમ, ગુજરાતની મહેસૂલી આવકમાં ઉત્તરોત્તર વધારો થઈ રહ્યો છે.

રાજકોષીય ખાધ

વર્ષ 2015-16 દરમિયાન ગુજરાતની રાજકોષીય ખાધ ગુજરાતના ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનના 2.24 ટકા હતી.

- જે ઘટીને વર્ષ 2016-17માં રાજ્યના ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનના 1.42 ટકા રહી હતી. રાજકોષીય ખાધની આ ટકાવારી ગુજરાતની અત્યાર સુધીની સૌથી ઓછી ટકાવારી હતી.
- વર્ષ 2018-19ના અંદાજપત્રમાં ગુજરાતમાં રાજકોષીય ખાધ GSDP (કુલ ઘરગથ્થુ ઉત્પાદન)ના 1.71 ટકા રહેવાનો અંદાજ હતો. જોકે વર્ષ 2018-19ના સુધારેલા અંદાજો અનુસાર તે 2.12 ટકા રહેવાની શક્યતા છે.
- જ્યારે વર્ષ 2019-20 દરમિયાન અંદાજપત્રમાં ગુજરાતમાં રાજકોષીય ખાધ GSDP(કુલ ઘરગથ્થુ ઉત્પાદન)ના 1.84 ટકા રહેવાનો અંદાજ છે.

નોંધ : ભારત સરકાર અને રિઝર્વ બેન્કના નિયમો પ્રમાણે કોઈપણ રાજ્યની રાજકોષીય ખાધ જે તે રાજ્યના ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનના વધુમાં વધુ 3 ટકા સુધી રાખી શકાય છે. ગુજરાત સરકારનું 1.84 ટકાનું લક્ષ્યાંક તેનાથી ઘણું નીચું છે.

ગુજરાતમાં રાજકોષીય ખાધ

ક્રમ	વર્ષ	રાજ્યના ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનના પ્રમાણમાં ટકા
1	2015-16	2.24%
2	2016-17	1.42%
3	2017-18	1.63%
4	2018-19 (સુધારેલો અંદાજ)	2.12%
5	2019-20 (બજેટ અંદાજ)	1.84%

ગુજરાતનું જાહેર દેવું

વર્ષ 2018-19ના સુધારેલા અંદાજ અનુસાર ગુજરાતનું જાહેર દેવું ગુજરાતના કુલ ઘરગથ્થુ ઉત્પાદનના 16.03 ટકા રહ્યું હતું.

- જ્યારે વર્ષ 2019-20માં તે 15.69 ટકા રહેવાનો અંદાજ છે.
- વર્ષ 2019-20 દરમિયાન સરકાર રૂ. 42,929 કરોડનું નવું દેવું કરશે.
- રાજ્યનું દેવું એ રાજ્યના વિકાસકાર્યો (મૂડી ખર્ચ) માટેનું એક સંશાધન છે.
- ગુજરાત સરકારના અસરકારક નાણાકીય સંચાલન અને કુશળ નાણાકીય વ્યવસ્થાપનને કારણે છેલ્લા 15 નાણાકીય વર્ષથી (2004-05 થી 2018-19 આજદિન સુધી) ગુજરાત સરકારે સાધનોપાય પેશગી લીધેલ નથી.
- આ ઉપરાંત રાજ્યએ જાહેર દેવાની ચૂકવણીમાં ક્યારેય ચૂક કરી નથી.
- ગુજરાતમાં જાહેર દેવા અંગેનું ખર્ચ 2004-05માં 10.79 ટકા હતું, જે ઘટીને 2017-18માં 8.60 ટકા થયું હતું અને 2018-19ના સુધારેલા અંદાજમાં તે 8.53 ટકા થવાની અપેક્ષા છે.

ગુજરાત રાજકોષીય જવાબદારી અને અંદાજપત્રીય વ્યવસ્થાપન ધારા હેઠળના લક્ષ્યાંક

વિગત	લક્ષ્યાંક	વર્ષ 2018-19		વર્ષ 2019-20 માટેના અંદાજ
		અંદાજો	સુધારેલ અંદાજો	
મહેસૂલી પુરાંત (રૂ. કરોડમાં)	0	5,998	1,379	2,874
રાજ્યના કુલ ઘરગથ્થું ઉત્પાદનના પ્રમાણમાં રાજકોષીય ખાદ્ય (ટકામાં)	3%	1.71%	2.12%	1.84%
રાજ્યના કુલ ઘરગથ્થું ઉત્પાદનના પ્રમાણમાં કુલ જાહેરદેવું (ટકામાં)	27.1%	15.96%	16.03%	15.69%

ગુજરાત સરકારની આવકના અંદાજો

વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાત સરકારની કુલ આવક રૂ. 2,03,147 કરોડ રહેવાનો અંદાજ છે.

- જેમાંથી ગુજરાત સરકારના કુલ ખર્ચને બાદ કરતા બજેટમાં રૂ. 285 કરોડની પુરાંત રહેવાનો અંદાજ છે.
- સરકારની કુલ આવકમાં સૌથી વધુ 24.78 ટકા હિસ્સો (રાજ્ય GST સિવાયના) રાજ્ય સરકારના ટેકસનો છે.
- ત્યારબાદ બીજા ક્રમે 23.99 ટકા હિસ્સો રાજ્ય GSTનો છે.
- અને ત્રીજા ક્રમે 21.13 ટકા હિસ્સો બાહેર દેવાનો છે.

રાજ્ય સરકારની આવકના અંદાજો, ૨૦૧૯-૨૦

બાબત	રૂ. કરોડમાં
કરવેરા સિવાયની આવક	૧૩૮૭૯.૭૩
કેન્દ્ર સરકાર તરફથી સહાયક અનુદાન	૧૫૬૪૧.૬૦
રાજ્ય GST	૪૮૭૩૫.૦૦
રાજ્ય વેરા (રાજ્ય GST સિવાય)	૫૦૩૨૭.૮૮
કેન્દ્રીય કરવેરામાં હિસ્સો	૨૬૦૪૭.૬૪
લોન અને પેશગીની વસુલાત (અન્ય આવક સહિત)	૨૮૬.૦૧
જાહેર હિસાબ (ચોખ્ખો)	૫૨૦૦.૦૦
જાહેર દેવું	૪૨૮૨૮.૦૦
કુલ	૨૦૩૧૪૬.૮૭

આર્થિક સમૃદ્ધિ, સામાજિક પ્રતિષ્ઠા સલામત નોકરીની સંયુક્ત કારકિર્દી એટલે જ ગુજરાત સરકાર

ગુજરાત સરકારની વર્ગ-૩ની તમામ ભરતીઓ માટે

બિનસચિવાલય ક્લાર્ક

ફ્રી ટ્રાયલ લેકચર

સ્પેશિયલ બેચ

નવી બેચ શરૂ

સવારે-બપોરે-સાંજે

રજિસ્ટ્રેશન ફરજિયાત

10 Mega Test Paper

MEGA TEST SERIES ON OMR SHEET

32+ Weekly Test

2812-18 1237+ સફળ હિમેદવાર

10% Discount

ICE 76985-01110 76986-01110

જુનાગઢ

www.iceonline.in t.me/icerajkotofficial icerajkot

ગુજરાત સરકારની વર્ગ-૩ની તમામ ભરતીઓ માટે

સ્પેશિયલ બેચ

2812-18 1237+ સફળ હિમેદવાર

ફ્રી ટ્રાયલ લેકચર

નવી બેચ શરૂ

સમય : બપોરે 1 to 3

ધોરણ- 12માં

આપની ટકાવારી મુજબ

Special Discount

50% Discount 85% થી વધુને

20% Discount 70% થી વધુને

10% Discount 40% થી વધુને

સ્પેશિયલ બેચમાં જોડાનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓ માટે

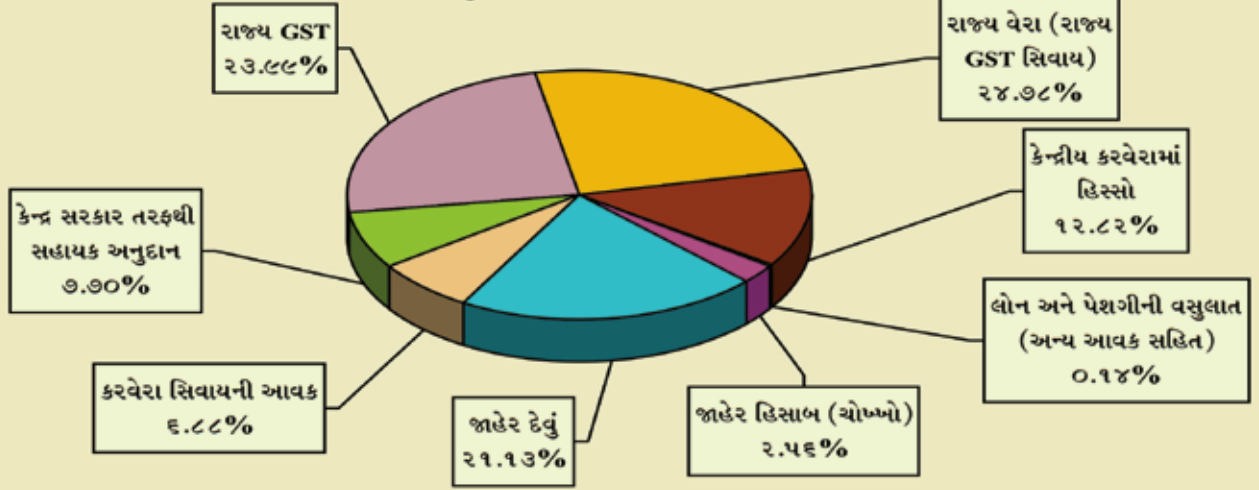
Current Affairsના Special Lecture ફ્રી માં રહેશે.

ICE 93757-01110 93280-01110

રાજકોટ

www.iceonline.in t.me/icerajkotofficial icerajkot

રૂપિયો ક્યાંથી આવશે

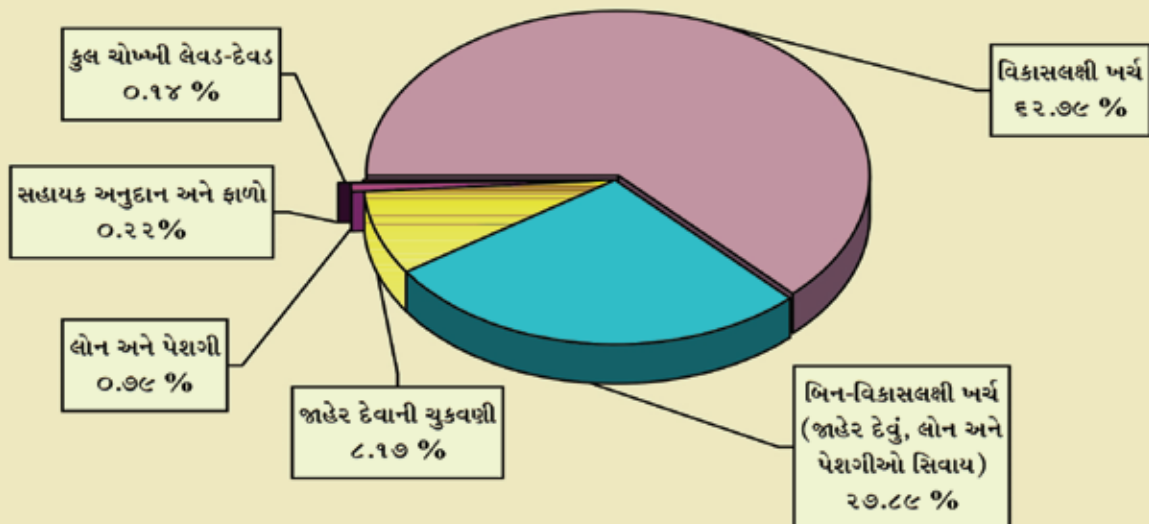
ગુજરાત સરકારના ખર્ચના અંદાજો

- વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાત સરકારના કુલ ખર્ચમાંથી વિકાસલક્ષી ખર્ચ રૂ. 1,27,560 કરોડ થવાનો અંદાજ છે.
- જ્યારે જાહેર દેવું, લોન અને પેશગીઓ સિવાયનો બિન-વિકાસલક્ષી ખર્ચ રૂ. 56,656 કરોડ થવાનો અંદાજ છે.
 - વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાત સરકારના કુલ ખર્ચમાં વિકાસલક્ષી ખર્ચનો હિસ્સો 62.79 ટકા છે.
 - જ્યારે જાહેર દેવું, લોન અને પેશગીઓ સિવાયના બિન-વિકાસલક્ષી ખર્ચનો હિસ્સો 27.89 ટકા છે.

રાજ્ય સરકારના ખર્ચના અંદાજ, ૨૦૧૯-૨૦

બાબત	રૂ. કરોડમાં
વિકાસલક્ષી ખર્ચ	૧૨૭૫૬૦.૧૧
બિન-વિકાસલક્ષી ખર્ચ (જાહેર દેવું, લોન અને પેશગીઓ સિવાય)	૫૬૬૫૮.૫૨
જાહેર દેવાની ચુકવણી	૧૬૫૮૦.૮૫
લોન અને પેશગી	૧૬૦૬.૩૪
સહાયક અનુદાન અને ફાળો	૪૪૪.૮૩
કુલ ચોખ્ખી લેવડ-દેવડ	૨૮૫.૧૨
કુલ	૨૦૩૧૪૬.૮૭

રૂપિયો ક્યાં જશે

વિવિધ સેક્ટરોમાં વિકાસલક્ષી ખર્ચની ફાળવણી

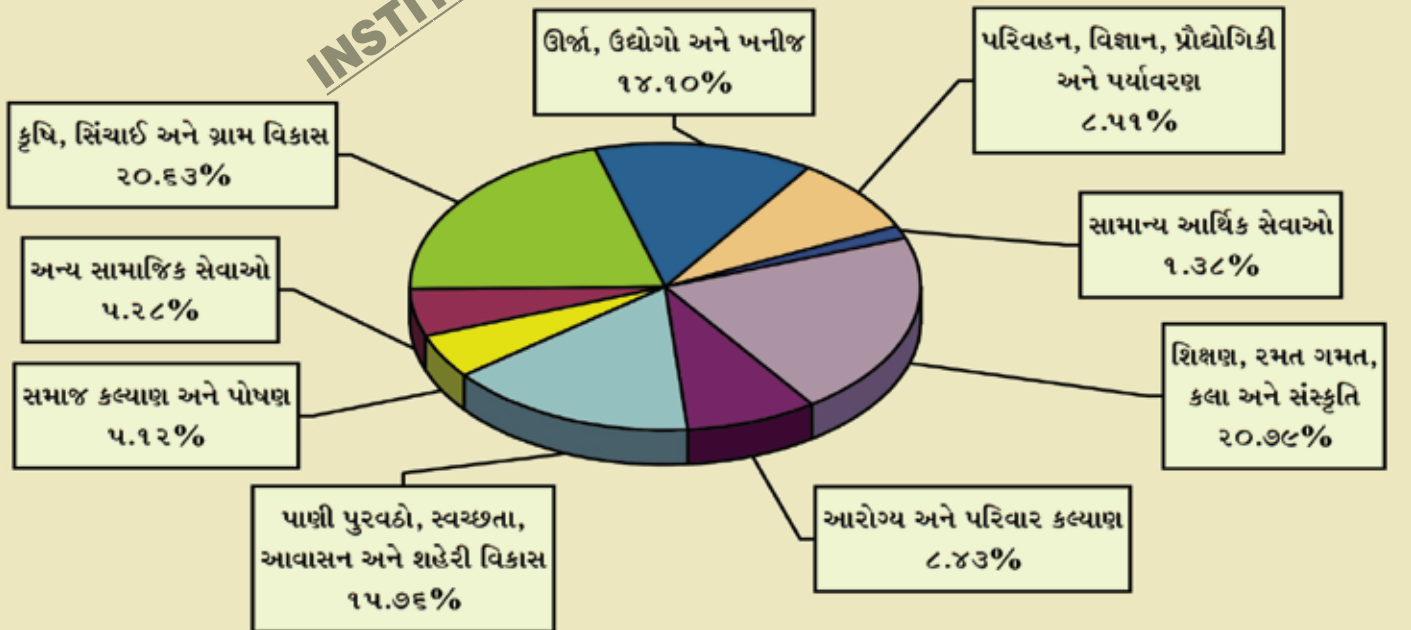
વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાત સરકારના બજેટમાં વિકાસલક્ષી ખર્ચ માટે કુલ રૂ. 1,27,560 કરોડ ફાળવવામાં આવ્યા છે.

- તેમાંથી સૌથી વધુ 20.79 ટકા રકમ શિક્ષણ, રમત ગમત, કલા અને સંસ્કૃતિ માટે ફાળવવામાં આવી છે.
- ત્યારબાદ બીજા નંબરે 20.63 ટકા રકમ કૃષિ, સિંચાઈ અને ગ્રામ વિકાસ માટે તથા ત્રીજા નંબરે પાણી પુરવઠો, સ્વચ્છતા, આવાસન અને શહેરી વિકાસ માટે 15.76 ટકા રકમ ફાળવવામાં આવી છે.

વિવિધ સેક્ટરોમાં વિકાસલક્ષી ખર્ચની ફાળવણી 2019-20

અ.નં.	સેક્ટર	રૂ. કરોડમાં
૧	શિક્ષણ, રમત ગમત, કલા અને સંસ્કૃતિ	૨૬૫૧૮.૧૩
૨	આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ	૧૦૭૫૩.૬૦
૩	પાણી પુરવઠો, સ્વચ્છતા, આવાસન અને શહેરી વિકાસ	૨૦૧૦૩.૪૮
૪	સમાજ કલ્યાણ અને પોષણ	૬૫૨૮.૧૭
૫	અન્ય સામાજિક સેવાઓ	૬૭૩૬.૨૪
૬	કૃષિ, સિંચાઈ અને ગ્રામ વિકાસ	૨૬૩૨૧.૨૧
૭	ઊર્જા, ઉદ્યોગો અને ખનીજ	૧૭૮૮૫.૧૦
૮	પરિવહન, વિજ્ઞાન, પ્રૌદ્યોગિકી અને પર્યાવરણ	૧૦૮૫૮.૪૩
૯	સામાન્ય આર્થિક સેવાઓ	૧૭૫૪.૭૫
કુલ		૧૨૭૫૬૦.૧૧

વિકાસલક્ષી ખર્ચમાં વિવિધ સેક્ટરોનો હિસ્સો - 2019-20

વર્ષ 2019-20ના ગુજરાત સરકારના બજેટની મહત્વની જાહેરાતો

કૃષિ, પશુપાલન અને ડેરી વિકાસ માટેની યોજનાઓ

2771 નવી જગ્યાઓ

ગુજરાત તથા ભારત સરકારની વિવિધ ખેડૂત કલ્યાણકારી યોજનાઓના સુચારુ અમલીકરણ માટે ગુજરાતમાં આગામી ત્રણ વર્ષમાં ગ્રામ્ય કક્ષાએ કર્મચારીઓની 2771 નવી જગ્યાઓ ભરવામાં આવશે.

- જે પૈકી આ વર્ષે 1121 જગ્યાઓ ભરવાની કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.

18 લાખ ખેડૂતોને વીમા કવચ

- પાક વીમા નિધિ સહિત પ્રધાનમંત્રી ફસલ વીમા યોજના હેઠળ ચાલુ વર્ષે 18 લાખ ખેડૂતોને વીમા કવચ પૂરું પાડવા માટે રૂ. 1073 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

ઝીરો ટકા વ્યાજે રૂ. 15 હજાર કરોડનું પાક ધિરાણ

ગુજરાતના ખેડૂતો સહકારી તેમજ રાષ્ટ્રીયકૃત બેન્કો મારફત દર વર્ષે આશરે રૂ. 15 હજાર કરોડનું ટૂંકી મુદતનું પાક ધિરાણ મેળવે છે.

- આ પાક ધિરાણ ઝીરો ટકા વ્યાજે ઉપલબ્ધ કરાવવા રૂ. 952 કરોડની જોગવાઈ.

ફાર્મ મિકેનાઈઝેશન અંતર્ગત ટ્રેક્ટર માટે સહાય

- ફાર્મ મિકેનાઈઝેશન અંતર્ગત 29,000 ખેડૂતોને ટ્રેક્ટરની અને 32,000 ખેડૂતોને આધુનિક સાધનો અને ઓખરોની ખરીદીમાં સહાય આપવા રૂ. 235 કરોડની જોગવાઈ.

100 ટકા સેન્દ્રીય ખેતી

- સમગ્ર ડાંગ જિલ્લો, વલસાડ જિલ્લાના ઘરમપુર, કપરાડા તથા નવસારી જિલ્લાના વાંસદા તાલુકાને 100% સેન્દ્રીય ખેતી હેઠળ આવરી લેવા રૂ. 15 કરોડની જોગવાઈ.

ત્રણ નવા સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સની સ્થાપના

- રાજ્યના ખેડૂતો માટે ગુણવત્તાયુક્ત શાકભાજીના ઘરૂ તૈયાર કરવા પંચમહાલ, નર્મદા અને અરવલ્લી જિલ્લામાં નવા ત્રણ સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સ સ્થાપવા રૂ. 8 કરોડની જોગવાઈ.

ગુજરાત હોર્ટીકલ્ચર નોલેજ સોસાયટીની સ્થાપના

- બાગાયતી પાકમાં મૂલ્યવર્ધન કરવાના ઉદ્દેશથી ગુજરાત હોર્ટીકલ્ચર નોલેજ સોસાયટીની સ્થાપના કરવામાં આવશે.
- આ સોસાયટી દ્વારા નર્સરીમાં પ્લાન્ટેશન માટે ગુણવત્તાયુક્ત સાધન સામગ્રી તૈયાર કરવા અને હાઈટેક હોર્ટીકલ્ચર માટે તાલીમ પૂરી પાડવામાં આવશે.

નવા બાગાયત ડિવિઝનની સ્થાપના

- બાગાયતનો વ્યાપ વધારવા ઉત્તર ગુજરાત અને દક્ષિણ ગુજરાતમાં નવા બાગાયત ડિવિઝનની સ્થાપના માટે રૂપિયા 60 લાખની જોગવાઈ.

હિંમતનગર ખાતે નવી વેટરનરી કોલેજની સ્થાપના

- કામધેનુ યુનિવર્સિટી હેઠળ હિંમતનગર ખાતે નવી વેટરનરી કોલેજની સ્થાપના માટે પ્રથમ તબક્કામાં રૂ. 1 કરોડની જોગવાઈ.

4000 ડેરી ફાર્મની સ્થાપના

- 12 દૂધાળા પશુઓનું એક એવા 4000 ડેરી ફાર્મ સ્થાપવા માટે રૂ. 134 કરોડની જોગવાઈ.

કિસાન કલ્પવૃક્ષ યોજના

- કિસાન કલ્પવૃક્ષ યોજના અંતર્ગત બજાર સમિતિઓનું આધુનિકરણ કરવા અને પાયાની સગવડો ઊભી કરવા રૂ. 33 કરોડની જોગવાઈ.

છ બંદરોનો વિકાસ

- માંગરોળ, નવાબંદર, વેરાવળ, માઢવાડ, પોરબંદર અને સુત્રાપાડા મત્સ્ય બંદરોના વિકાસ માટે રૂ. 210 કરોડની જોગવાઈ.

નર્મદાના નીર વિવિધ જળાશયોમાં

- ગુજરાતના અનેક વિસ્તારોના લોકોની પીવાના પાણીની જરૂરિયાત સંતોષવા માટે તાજેતરમાં સુજલામ સુફલામ યોજના અને સૌની યોજના દ્વારા નર્મદા યોજનાની નહેરમાંથી પાણી ઉપાડી નીચેના જળાશયો ભરવામાં આવ્યા હતા.

નર્મદાના નીર વિવિધ જળાશયોમાં

ક્રમ	શહેર	જળાશય
1	રાજકોટ	આજી-1 અને ન્યારી-1
2	જામનગર	આજી-3 અને રણજીતસાગર
3	ગોંડલ	વેરી-1
4	મોરબી	મચ્છુ-2
5	વાંકાનેર	મચ્છુ-1
6	જેતપુર, ગોંડલ તથા તેની આજુબાજુના અન્ય વિસ્તારો	ભાદર-1
7	રાણપુર	સુખભાદર
8	કચ્છ	ટપ્પર ડેમ

સૌની યોજના અંતર્ગત સૌરાષ્ટ્રમાં પાણીની વ્યવસ્થા

- સૌની યોજનાના બીજા તબક્કા હેઠળ જામનગર, ગોંડલ અને ભાવનગર માટે અગત્યના ત્રણ ડેમ સુધીની પાઈપલાઈનની કામગીરી પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે.
- આગામી વર્ષમાં નર્મદાના પાણીની ઉપલબ્ધિ અનુસાર 35 જળાશયો અને 100 કરતા વધુ ચેકડેમો ભરવાનું આયોજન છે.
- સૌની યોજનાનાં ત્રીજા તબક્કાના રૂ. 2258 કરોડનાં ચાર પેકેજોના કામો શરૂ થયેલ છે.
- આ ઉપરાંત ભાવનગર શહેરના પીવાના પાણી માટે મહત્વના સ્ત્રોત બોર તળાવને સૌની યોજના હેઠળ સમાવવાનો મહત્વનો નિર્ણય કરવામાં આવેલ છે.
- સૌની યોજના માટે રૂ. 1880 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

ઉત્તર ગુજરાતમાં સિંચાઈ યોજના

- બનાસકાંઠા જિલ્લા માટે અગત્યની થરાદથી સીપુ ડેમ સુધીની પાઈપલાઈન માટે રૂ. 100 કરોડની જોગવાઈ. આ યોજનાથી બનાસકાંઠા જિલ્લાના 6000 હેક્ટરમાં પિયત થશે. ^(૨)

આદિજાતિ વિસ્તારમાં સિંચાઈ યોજના

- ઊકાઈ જળાશયના ઉપરવાસમાં વસતા આદિજાતિ લોકોની સમસ્યાને ધ્યાને લઈ ઊકાઈ જળાશય આધારિત ઉચ્છલ, નીઝર અને સોનગઢ તાલુકાના 27600 હેક્ટર વિસ્તારને સિંચાઈનો લાભ આપવા રૂ. 962 કરોડના ખર્ચે 3 મોટી ઉદ્ધવહન સિંચાઈ યોજના હાથ ધરવામાં આવેલ છે. જે માટે ચાલુ વર્ષે રૂ. 75 કરોડની જોગવાઈ.
- સોનગઢ, ઉમરપાડા અને ડેડિયાપાડા તાલુકાઓમાં તાપી-કરજણ લીંક પાઈપલાઈન ઉદ્ધવહન સિંચાઈ યોજના રૂ. 720 કરોડના ખર્ચે હાથ ધરવામાં આવનાર છે. જેનાથી 73 ગામોના 21 હજારથી વધારે હેક્ટરને સિંચાઈનો લાભ થશે. તેમજ હયાત 100 ચેકડેમો ભરવામાં આવશે.
- નવસારી જિલ્લાના ગણદેવી તાલુકામાં રૂ. 372 કરોડના ખર્ચે અંબિકા નદી પર વાઘરેય રિયાર્જ પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવામાં આવશે. જેનાથી 11 ગામોના 800 હેક્ટર વિસ્તારને સિંચાઈનો લાભ તેમજ બીલીમોરા નગરપાલિકાને પીવાનું પાણી ઉપલબ્ધ થશે.

કલ્પસર - ભાડભૂત યોજના

- દરિયાઈ ભરતી દરમ્યાન નર્મદા નદીના પટમાં ખારું પાણી પ્રવેશતા અટકાવવા માટે ભાડભૂત યોજના અંતર્ગત નર્મદા નદી ઉપર બેરેજ બનાવવાથી 60 કરોડ ધન મીટર પાણીનો સંગ્રહ થશે.
- જે પીવા માટે તેમજ ઉદ્યોગો માટે ઉપલબ્ધ થશે.
- છ માર્ગી બ્રીજ બનવાથી હજીરા-સુરત-ઓલપાડ-દહેજ વિસ્તારમાં પરિવહનના નવા આયામો ઊભા થશે.
- આ યોજના માટે રૂ. 130 કરોડની જોગવાઈ.

નર્મદા યોજના

- સરદાર સરોવર યોજના દેશની અગત્યની આંતર-રાજ્ય બહુહેતુક યોજનાની સાથે સાથે ગુજરાતની જીવાદોરી છે.
- આ યોજના માટે રૂ. 6595 કરોડની જોગવાઈ.

શિક્ષણ ક્ષેત્રની વિવિધ યોજનાઓ

5000 નવા વર્ગખંડોનું નિર્માણ

- પ્રાથમિક શાળાઓમાં નવા 5 હજાર જેટલા વર્ગખંડો બાંધવામાં આવશે. જેનાથી આશરે દોઢ લાખ વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ માટે સારી સગવડ મળશે. જેના માટે રૂ. 454 કરોડની જોગવાઈ.

રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ અંતર્ગત બાળક દીઠ રૂ. 3000ની સહાય

- રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ અંતર્ગત રાજ્યમાં અંદાજે 2 લાખ 70 હજાર વિદ્યાર્થીઓ ખાનગી પ્રાથમિક શાળામાં અભ્યાસ કરે છે.
- આ બાળકોની ફી અને યુનિફોર્મ, બૂટ તથા સ્કૂલ બેગ આપવા માટે દરેક બાળકને રૂ. 3000 રાજ્ય સરકાર ચૂકવે છે. તે માટે રૂ. 341 કરોડની જોગવાઈ.

જ્ઞાનકુંજ પ્રોજેક્ટ

- જ્ઞાનકુંજ અંતર્ગત પ્રાથમિક શાળાઓના 10,000 વર્ગખંડમાં વર્ચ્યુઅલ ક્લાસરૂમ અને ભાર વિનાના ભણતર માટે રૂ. 103 કરોડની જોગવાઈ.

1.34 લાખ બાળકોનું પરિવહન

- ઘરથી શાળાનું અંતર એક કિલોમીટરથી વધારે હોય તેવી સરકારી શાળાના 1 લાખ 34 હજાર બાળકોના પરિવહન માટે રૂ. 60 કરોડની જોગવાઈ.

અનિયમિત બાળકો માટે બ્રીજ-કોર્ષ

- શાળામાં ન ગયેલ હોય અને અનિયમિત હોય તેવા બાળકોને નિશાળે નિયમિત લાવવા તેમજ આવા બાળકોને બ્રીજ-કોર્ષ કરાવવા માટે રૂ. 64 કરોડની જોગવાઈ.

ગુજરાતના જિલ્લાઓ

LATEST
2019

એક ગહન અભ્યાસ

Available at
amazon

દરેક જિલ્લાના તાલુકાઓ યાદ રાખવા માટેની વિશિષ્ટ મેમરી ટ્રીકનો સમાવેશ

ચેપ્ટરવાઈઝ અગાઉની પરીક્ષામાં પૂછાઈ ગયેલા પ્રશ્નોનો સમાવેશ

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં પૂછાતા પ્રશ્નોને ધ્યાનમાં રાખીને થયેલો ગુજરાતના જિલ્લાઓનો પરીક્ષાલક્ષી અભ્યાસ

વધુ માહિતી માટે
CALL
93753-01110

➡ આ પુસ્તક તમામ અગ્રગણ્ય બુક સ્ટોર પર ઉપલબ્ધ ◀

IICE
INSTITUTE FOR COMPETITIVE EXAMS

3 લાખ વિદ્યાર્થીઓને ટેબલેટ

- કોલેજ અને પોલિટેક્નિકના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવતા 3 લાખ વિદ્યાર્થીઓને ટેબલેટ આપવા માટે રૂ. 252 કરોડની જોગવાઈ.

આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ અંગેની યોજનાઓ

8600 આરોગ્ય કર્મચારીઓની નિમણૂક

- શહેરી વિસ્તારોના આરોગ્ય તંત્રના સુદ્રઢીકરણ માટે સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર સુધીના નિષ્ણાંતો, તબીબો, સ્ટાફ, નર્સો, આશા બહેનો સહિત 8600 જેટલા આરોગ્ય કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવામાં આવશે. આ પ્રોગ્રામ માટે રૂ. 110 કરોડની જોગવાઈ.

બાળસખા-3 યોજના

- ઓછા વજન સાથે જન્મેલા બાળકો માટેની સફળ બાલસખા-3 યોજનાનો વ્યાપ વધારી સમગ્ર રાજ્યમાં અમલ કરવા રૂ. 85 કરોડની જોગવાઈ.

ગ્રીન ફીલ્ડ અને બ્રાઉન ફીલ્ડ કોલેજો

- પાલનપુર અને દાહોદ ખાતે બ્રાઉન ફીલ્ડ કોલેજો કાર્યરત છે.
- વિસનગર અને નડિયાદમાં ગ્રીન ફીલ્ડ અને અમરેલીમાં બ્રાઉન ફીલ્ડ કોલેજોને ચાલુ વર્ષે મંજૂરી મળેલ છે.
- જેનાથી રાજ્યમાં MBBSની 750 બેઠકોનો વધારો થયેલ છે. જેના માટે રૂ. 80 કરોડની જોગવાઈ.

પ્રધાનમંત્રી સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષા યોજના

- પ્રધાનમંત્રી સ્વાસ્થ્ય સુરક્ષા યોજના અંતર્ગત સુરત અને ભાવનગર ખાતે સુપર સ્પેશ્યાલિટી હોસ્પિટલના બાંધકામ અને ઉપકરણો માટે રૂ. 160 કરોડની જોગવાઈ.

નવી 100 એમ્બ્યુલન્સ

- રાજ્યની લોકપ્રિય 108 એમ્બ્યુલન્સ સેવા માટે નવી 100 એમ્બ્યુલન્સ ખરીદવા રૂ. 18 કરોડની જોગવાઈ.

મેટરનીટી ચાઈલ્ડ

- જી. જી. હોસ્પિટલ, જામનગરને આધુનિક સુવિધા ધરાવતી હોસ્પિટલ તરીકે અપગ્રેડ કરવા પ્રથમ તબક્કે "મેટરનીટી ચાઈલ્ડ" બ્લોક માટે રૂ. 25 કરોડની જોગવાઈ.
- સર ટી. હોસ્પિટલ, ભાવનગર ખાતે "મેટરનીટી ચાઈલ્ડ" બ્લોક માટે રૂ. 10 કરોડની જોગવાઈ.

પાણી પુરવઠા વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

બ્રેકીશ વોટર ડીસેલીનેશન પ્લાન્ટ

- દરિયાકાંઠા અને રણ વિસ્તારના ગામો માટે 100 નાના "બ્રેકીશ વોટર ડીસેલીનેશન" પ્લાન્ટની સ્થાપના માટે રૂ. 50 કરોડની જોગવાઈ સૂચવેલ છે.

રીયુઝ ઓફ ટ્રીટેડ વેસ્ટ વોટર નીતિ

- દેશમાં સુએઝની ટ્રીટમેન્ટ કરી તેના પુનઃવપરાશ માટે "રીયુઝ ઓફ ટ્રીટેડ વેસ્ટ વોટર" નીતિ જાહેર કરનાર ગુજરાત પ્રથમ રાજ્ય છે. આ નીતિ અંતર્ગત જુદા જુદા પ્રોજેક્ટ્સ માટે રૂ. 199 કરોડની જોગવાઈ.

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

મકાન બાંધવા સહાય

- અનુસૂચિત જાતિના 7500 લાભાર્થીઓને ડો. આંબેડકર આવાસ યોજના અને વિકસતી જાતિના 16,375 લાભાર્થીઓને પંડિત દીનદયાળ ઉપાધ્યાય આવાસ યોજના અંતર્ગત મકાન બાંધવા લાભાર્થી દીઠ રૂ. 1 લાખ 20 હજારની સહાય આપવા માટે રૂ. 186 કરોડની જોગવાઈ.

સમરસ કુમાર-કન્યા છાત્રાલય

- ગાંધીનગર, બારડોલી અને મોડાસા ખાતે સમરસ કુમાર-કન્યા છાત્રાલયના બાંધકામ માટે રૂ. 9 કરોડની જોગવાઈ.

દિવ્યાંગો માટે તાલીમ સેન્ટર

- પ્રખ્યાત EDI, ગાંધીનગર ખાતે દિવ્યાંગો માટે ખાસ તાલીમ સેન્ટર ઊભું કરી ત્રણ વર્ષમાં 24 હજાર દિવ્યાંગોને રોજગારલક્ષી તાલીમ આપવામાં આવશે. જે માટે રૂ. 8 કરોડની જોગવાઈ.

દિવ્યાંગ કલ્યાણ સંસ્થા

- માનસિક દિવ્યાંગ બહેનો માટે રાજકોટ ખાતે દિવ્યાંગ કલ્યાણ સંસ્થા શરૂ કરવામાં આવશે. જેના બાંધકામ અને સંચાલન માટે રૂ. 5 કરોડની જોગવાઈ.

GPSC 1/2, PI, PSI/CONSTABLE, S.T.I., Dy.SO, નાયબ મામલતદાર, કલાર્ક, તલાટી, TET, TAT વગેરે વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે

SUBJECT WISE

LATEST
2019

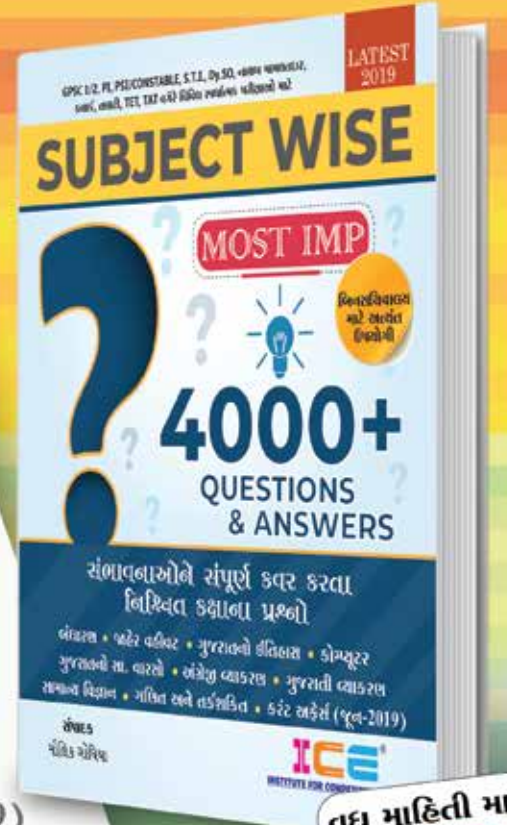
MOST IMP

નિનસચિવાલય
માટે અત્યંત
ઉપયોગી

4000+ QUESTIONS & ANSWERS

સંભાવનાઓને સંપૂર્ણ કવર કરતા
નિશ્ચિત કક્ષાના પ્રશ્નો

બંધારણ • જાહેર વહીવટ • ગુજરાતનો ઇતિહાસ • કોમ્પ્યુટર
ગુજરાતનો સા. વારસો • અંગ્રેજી વ્યાકરણ • ગુજરાતી વ્યાકરણ
સામાન્ય વિજ્ઞાન • ગણિત અને તર્કશક્તિ • કરંટ અફેર્સ (જૂન-2019)

વધુ માહિતી માટે
CALL
93753-01110

આદિજાતિ વિકાસ માટેની વિવિધ યોજનાઓ

બિરસા મુંડા ટ્રાયબલ યુનિવર્સિટી

- રાજપીપળા ખાતે બિરસા મુંડા ટ્રાયબલ યુનિવર્સિટી રૂ. 341 કરોડના ખર્ચે બાંધવામાં આવી રહેલ છે. જેના માટે આ વર્ષે રૂ. 125 કરોડની જોગવાઈ.

નવી પાંચ એકલવ્ય મોડલ રેસીડેન્સીયલ સ્કૂલ

- એકલવ્ય મોડલ રેસીડેન્સીયલ સ્કૂલોના સારા પરિણામો ધ્યાને લેતાં ચાલુ વર્ષે રાજ્ય સરકારના ખર્ચે ઘોઘંબા, માંગરોળ, કુકરમુંડા, ઉમરગામ અને મેઘરજ ખાતે નવી પાંચ એકલવ્ય મોડલ રેસીડેન્સીયલ સ્કૂલ શરૂ કરવામાં આવશે. જે માટે આ વર્ષે રૂ. 2 કરોડની પ્રાથમિક જોગવાઈ.

કન્યા સાક્ષરતા નિવાસી શાળા યોજના

- કન્યા સાક્ષરતા નિવાસી શાળા (GLLRs)ના માધ્યમથી ઓછા સાક્ષરતા દર વાળા આદિજાતિ વિસ્તારની આદિજાતિ કન્યાઓના શિક્ષણ પર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવે છે. GLLRS માં હાલમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કન્યા દીઠ વાર્ષિક રૂ. 27100 અને રાજ્ય સરકાર દ્વારા રૂ. 10 હજાર, આમ કુલ રૂ. 37100નો ખર્ચ કરવામાં આવે છે. હવે રાજ્ય સરકાર દ્વારા તેમાં કન્યા દીઠ વાર્ષિક રૂ. 20 હજારનો નોંધપાત્ર વધારો કરી રૂ. 57100નો ખર્ચ કરવામાં આવશે. સરકારના આ મહત્વપૂર્ણ નિર્ણયથી 16140 આદિજાતિ કન્યાઓને સીધો લાભ મળશે. જે માટે રૂ. 33 કરોડની જોગવાઈ.

વાર્ષિક રીકરીંગ ગ્રાન્ટમાં વધારો

- સૈનિક સ્કૂલ ખેરંચા અને બીલવણમાં વિદ્યાર્થીદીઠ વાર્ષિક રીકરીંગ ગ્રાન્ટ રૂ. 52 હજારમાં રૂ. 18 હજારનો વધારો કરી તે રૂ. 70 હજાર કરવામાં આવશે. ડાંગ જિલ્લાની પાંચ તેમજ કવાંટ અને વાઘોડિયાની બે ઈ.એમ.આર.એસ. શાળાઓમાં પણ વાર્ષિક રીકરીંગ ગ્રાન્ટ રૂ. 42 હજારમાં રૂ. 28 હજારનો વધારો કરી તે રૂ. 70 હજાર કરવામાં આવશે. જે માટે રૂ. 7 કરોડની જોગવાઈ.

ડેરીના ખાસ પ્રોજેક્ટ

- સંકલિત ડેરી વિકાસ યોજના હેઠળ દાંતા અને પોશીના ખાતે ડેરીના ખાસ પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 37 કરોડની જોગવાઈ.

પંચાયત અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

સૌને આવાસ

- વર્ષ-2022 સુધીમાં સૌને આવાસનો ઉમદા આશય પૂર્ણ કરવા 2 લાખ 4 હજાર આવાસોના લક્ષ્યાંક સામે અત્યાર સુધી રૂ. 2105 કરોડનાં ખર્ચે 1 લાખ 85 હજાર આવાસોનું બાંધકામ પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે. આ કાર્યક્રમ અન્વયે આ વર્ષે 1 લાખ 7 હજાર નવા આવાસો બાંધવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 1208 કરોડની જોગવાઈ.

વધારાના 21 હજાર આવાસો

- લોકોને વધુ ઝડપથી રહેણાંકના પાકા મકાન આપી શકાય તે માટે રાજ્ય સરકારે લક્ષ્યાંક ઉપરાંત વધારાના 21 હજાર આવાસો માટે રૂ. 250 કરોડની જોગવાઈ કરી છે.

મુખ્યમંત્રી આવાસ પ્રોત્સાહક સહાય યોજના

- 6 માસમાં આવાસનું બાંધકામ પૂર્ણ કરનાર 10 હજાર જેટલા લાભાર્થીઓને મુખ્યમંત્રી આવાસ પ્રોત્સાહક સહાય યોજના અંતર્ગત વધારાના રૂ. 20 હજારની સહાય આપવામાં આવશે. જે માટે રૂ. 20 કરોડની જોગવાઈ.

તાપી નદીના શુદ્ધિકરણનો પ્રોજેક્ટ

- નેશનલ રીવર કન્ઝર્વેશન પ્રોગ્રામ હેઠળ દક્ષિણ ગુજરાતની ખૂબ જ અગત્યની અને પવિત્ર તાપી નદીના શુદ્ધિકરણનો પ્રોજેક્ટ ભારત સરકાર, ગુજરાત સરકાર અને સુરત મહાનગરપાલિકાના સહયોગથી રૂ. 922 કરોડના ખર્ચે હાથ ધરાશે. જેનો લાભ સુરત શહેર સહિત સમગ્ર તાપી નદીના વિસ્તારને મળશે.

શહેરી વિકાસ અંગેની વિવિધ યોજનાઓ

પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના (શહેરી)

- 2022 સુધીમાં સૌને ઘર પૂરા પાડવાના ઉમદા હેતુસર પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના અમલમાં છે. જેમાં રાજ્યમાં 4 લાખ 80 હજાર આવાસો મંજૂર કરેલ છે. આ યોજના માટે રૂ. 1248 કરોડની જોગવાઈ.

સ્વર્ણિમ જયંતી મુખ્યમંત્રી શહેરી વિકાસ યોજના

- શહેરોની ટ્રાફિકની સમસ્યાના ઉકેલ માટે તેમજ પેટ્રોલ, ડીઝલ અને સમયની બચત કરવાના ઉદ્દેશથી મહાનગરપાલિકા વિસ્તારોમાં 54 અને નગરપાલિકા વિસ્તારોમાં 21 એમ કુલ 75 ફ્લાયઓવર બનાવવામાં આવશે. જેના માટે સ્વર્ણિમ જયંતી મુખ્યમંત્રી શહેરી વિકાસ યોજના અંતર્ગત રૂ. 250 કરોડની જોગવાઈ.

રેલવે ફાટકો ઉપર ઓવર બ્રીજ

- શહેરી વિસ્તારમાં ટ્રાફિકની સમસ્યા નિવારવા એક લાખથી વધારે એવરેજ ટ્રાફિક વ્હીકલ યુનિટ ધરાવતા 37 રેલવે ફાટકો ઉપર ઓવરબ્રીજ અથવા અન્ડરબ્રીજ બનાવવા ચાલુ વર્ષે રૂ. 100 કરોડની જોગવાઈ.

શહેરની નજીકના વિસ્તારોમાં માળખાકીય સુવિધા

- રાજ્યના શહેરો સતત વધતા જાય છે. શહેરની નજીકમાં આવેલ ગામડા તથા આઉટગ્રોથ વિસ્તાર શહેરમાં સમાવિષ્ટ થઈ જાય તેવી સ્થિતિ ઊભી થયેલ છે. આ વિસ્તારોમાં જરૂરી માળખાકીય સુવિધાઓ – પાણી, રસ્તા, સ્ટ્રીટ લાઈટ, ડ્રેનેજ વગેરે – માટે સ્વર્ણિમ જયંતી મુખ્યમંત્રી શહેરી વિકાસ યોજના અંતર્ગત રૂ. 250 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. જેનો લાભ લાખો નાગરિકોને મળશે.

શ્રમ અને રોજગાર વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

મુખ્યમંત્રી એપ્રેન્ટીશશીપ યોજના

- મુખ્યમંત્રી એપ્રેન્ટીશશીપ યોજના અંતર્ગત એક લાખ એપ્રેન્ટીસોની ભરતી માટે રૂ. 78 કરોડની જોગવાઈ.

સચેત યોજના

- જોખમી કારખાનાઓમાં અને બાંધકામ સાઈટ પર કામ કરતા શ્રમયોગીઓના તંદુરસ્ત વર્ક એન્વાયરમેન્ટ અર્થે "સચેત યોજના" માટે રૂ. 15 કરોડની જોગવાઈ.

માર્ગ અને મકાન વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

મુખ્યમંત્રી ગ્રામ સડક યોજના

- મુખ્યમંત્રી ગ્રામ સડક યોજનાના પ્રથમ તબક્કામાં છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં રૂ. 10,243 કરોડના ખર્ચે 29,885 કિલોમીટર ગ્રામ્ય માર્ગોના 11,224 કામોને મંજૂરી મળેલ છે.
- આ યોજનાની સફળતા, લોકોની જરૂરિયાતો અને માંગણીઓ ધ્યાને લઈ સરકારે યોજનાનો બીજો તબક્કો હાથ ધરવાનો નિર્ણય કરેલ છે. આગામી ત્રણ વર્ષમાં વધારાના રૂ. 10,000 કરોડના કામો આ યોજના હેઠળ હાથ ધરવામાં આવશે.

પગદંડીની સુવિધા

- અમદાવાદ-શંખેશ્વર રસ્તા પર પગદંડીની સુવિધા રૂ. 20 કરોડના ખર્ચે ઊભી કરવામાં આવશે. જે માટે રૂ. 6 કરોડની જોગવાઈ.

બંદરો અને વાહન વ્યવહાર વિભાગની યોજનાઓ

1 હજાર નવી ST બસ

- એસ.ટી.ની સેવાઓનો વ્યાપ વધારવા માટે ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમને રાજ્ય સરકાર દ્વારા એક હજાર નવી બસ પૂરી પાડવામાં આવશે. જેમાં વિદ્યુત અને સી.એન.જી. સંચાલિત બસનો પણ સમાવેશ થશે. જે માટે રૂ. 221 કરોડની જોગવાઈ.

RTOની નવી કચેરી

- રાજકોટ અને બારડોલી ખાતે આર.ટી.ઓ.ની નવી કચેરીઓના બાંધકામ માટે રૂ. ૫ કરોડની જોગવાઈ.

કામદારોને સુરક્ષા અંગેની તાલીમ

- અલંગ શીપ બ્રેકીંગ ચાર્ડમાં કામ કરતા પાંચ હજાર કામદારોને સલામતી અને સુરક્ષા અંગેની તાલીમ આપવા રૂ. 8 કરોડની જોગવાઈ. તથા આ કામદારોને આરોગ્ય વિષયક સેવાઓ આપવા માટે રૂ. 3 કરોડની જોગવાઈ.

ઊર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગની યોજનાઓ

સોલાર પી.વી. પ્રોજેક્ટ

- જેટકોના સબસ્ટેશનની નજીકમાં આવતી સરકારી જમીનમાં ગુજરાત સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રીસિટી કોર્પોરેશન દ્વારા આગામી બે વર્ષમાં 2500 મેગાવોટ સૌર ક્ષમતાના સોલાર પી.વી. પ્રોજેક્ટ સ્થાપવાના આયોજન પૈકી ચાલુ વર્ષે રૂ. 500 કરોડની જોગવાઈ કરેલ છે.

1 લાખ 25 હજાર નવા વીજ જોડાણ

- ચાલુ વર્ષે આશરે 1 લાખ 25 હજાર કૃષિ વિષયક વીજ જોડાણો આપવા માટે રૂ. 1931 કરોડની જોગવાઈ.

નવા PNG જોડાણો

- દેશનું સૌથી મોટું ગેસ ગ્રીડ ધરાવતા ગુજરાતમાં અંદાજીત 14 લાખ ઘરોમાં પાઈપ લાઈન દ્વારા પી.એન.જી. જોડાણો આપવામાં આવેલ છે.
- વર્ષ 2022 સુધીમાં વધારાના 4 લાખ સાથે કુલ 18 લાખ ઘરોમાં PNG જોડાણ દ્વારા ગેસ પહોંચાડવાનો લક્ષ્યાંક છે.

નવા CNG સ્ટેશન

- રાજ્યમાં 542 CNG સ્ટેશન કાર્યરત છે. આગામી 2 વર્ષમાં 300 નવા CNG સ્ટેશન શરૂ કરવામાં આવશે.

ક્લાઈમેટ ચેન્જ વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

નેટરી સંચાલિત વાહનોને પ્રોત્સાહન

- રાજ્યમાં પવન ઊર્જાની સ્થાપિત ક્ષમતા 6200 મેગાવોટ અને સૌર ઊર્જાની સ્થાપિત ક્ષમતા 2500 મેગાવોટ પહોંચી છે. આ દિશામાં આગળ વધતા ગુજરાત સરકાર નેટરી સંચાલિત વાહનોને પ્રોત્સાહન આપી પર્યાવરણના સંભવિત પડકારોને પહોંચી વળવા સજ્જ થઈ રહેલ છે.

2 લાખ મકાનોમાં સૌર પેનલ

- 2 લાખ રહેણાંકના મકાનોની અગાશી પર સૌર પેનલો બેસાડવા માટે રૂ. 1000 કરોડની જોગવાઈ.

કુટિર અને ગ્રામોદ્યોગ વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

શ્રી વાજપાઈ બેન્કેબલ યોજના

- શ્રી વાજપાઈ બેન્કેબલ યોજના અંતર્ગત ઉદ્યોગ, વેપાર અને સેવા ક્ષેત્રે રૂ. 8 લાખ સુધીના ધિરાણ પર રાજ્ય સરકાર દ્વારા કેપીટલ સબસીડી આપવામાં આવે છે. આ યોજનાથી આ વર્ષે 37 હજાર લાભાર્થીઓને સ્વરોજગારીની તકો મળશે. જેના માટે રૂ. 304 કરોડની જોગવાઈ.

માનવ કલ્યાણ યોજના

- માનવ કલ્યાણ યોજના અંતર્ગત નાના કારીગરોને વિના મૂલ્યે તેમના રોજગારને અનુરૂપ સાધન-ઓજાર આપવામાં આવે છે. આ વર્ષે આ યોજના હેઠળ 28 હજાર નાના કારીગરોને આવરી લેવાશે. જેના માટે રૂ. 48 કરોડની જોગવાઈ.

સોલર ચરખા

- રાજ્યમાં ખાદી વણાટ સાથે સંકળાયેલા 1300 કારીગરોને એક હજાર નવા સોલર ચરખા અને 300 સોલર વણાટ શાળા 65 ટકા સહાયથી આપવામાં આવશે. આ માટે રૂ. 3 કરોડની જોગવાઈ.

પ્રવાસન વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ**ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એકસલન્સ**

- સ્ટેટ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટેલ મેનેજમેન્ટ, સિદ્ધપુરને ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એકસલન્સ તરીકે વિકસાવવા રૂ. 4 કરોડની જોગવાઈ.

ઉપરકોટ કિલ્લો

- જૂનાગઢનો ઐતિહાસિક અને પ્રાચીન ઉપરકોટ કિલ્લો એક જાણીતું હેરીટેજ સ્થળ છે. પુરાતત્વના આ અગત્યના વારસાના વિકાસ માટે રૂ. 7 કરોડની જોગવાઈ.

પાંચાળ પ્રદેશના 13 દેવસ્થાનોનો વિકાસ

- સુરેન્દ્રનગર અને મોરબી જિલ્લાઓના પુરાણોક્ત પાંચાળ પ્રદેશના 13 દેવસ્થાનોના વિકાસ માટે રૂ. 5 કરોડની જોગવાઈ.

નાગરિક ઉક્રયન વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ**વોટર એરોડ્રોમ**

- સરદાર સરોવર, શેત્રુંજય ડેમ, સાબરમતી રિવરફ્રન્ટ જળ સ્થળો ઉપર વિમાન ઉતરાણની સેવા શરૂ કરવા વોટર એરોડ્રોમ બનાવવા માટે રૂ. 5 કરોડની જોગવાઈ.

રાજપીપળા એરસ્ટ્રીપ

- રાજપીપળા નજીક ઉભરતા વિવિધ પ્રવાસન સ્થળોનું આકર્ષણ વધારવા માટે રાજપીપળા એરસ્ટ્રીપને એરોડ્રોમ તરીકે વિકસાવવાના ફીઝીબીલીટી સ્ટડી અને સર્વે માટે રૂ. 1 કરોડની જોગવાઈ.

વન અને પર્યાવરણ વિભાગની યોજના**નવા શેત્રુંજી ડિવિઝનની રચના**

- ગુજરાતના ગૌરવ એશિયાટિક સિંહોના સંરક્ષણ માટે નવા શેત્રુંજી ડિવિઝનની રચના ઉપરાંત અદ્યતન હોસ્પિટલ, સિંહ એમ્બ્યુલન્સ, સી.સી. ટી.વી. નેટવર્ક, રેડિયો કોલર, ડ્રોન સર્વેલન્સ વગેરે માટે રૂ. 123 કરોડની જોગવાઈ.

ગૃહ વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

સેફ ઓન્ડ સિક્યોર ગુજરાત યોજના

- સેફ ઓન્ડ સિક્યોર ગુજરાત યોજના હેઠળ તમામ જિલ્લા મુખ્ય મથકો તેમજ મોટા અને મધ્યમ શહેરોમાં CCTV કેમેરા આધારિત સર્વેલન્સ અને ઇન્ટીગ્રેટેડ ટ્રાફિક મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ ગોઠવવા રૂ. 100 કરોડની જોગવાઈ.

સેફ સીટી પ્રોજેક્ટ

- મહિલાઓ, બાળકો અને વરિષ્ઠ નાગરિકોની સુરક્ષા અને સલામતી માટે સેફ સીટી પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત રૂ. 157 કરોડની જોગવાઈ.

કન્વીકશન રેટ ઇમ્પ્રુવમેન્ટ પ્રોજેક્ટ

- કન્વીકશન રેટ ઇમ્પ્રુવમેન્ટ પ્રોજેક્ટ થકી ગંભીર ગુનાઓમાં કન્વીકશન રેટ ઓછામાં ઓછો 30 ટકા લઈ જવા માટે ઇન્વેસ્ટીગેશન પદ્ધતિમાં સુધારો, ચાર્જ-શીટ સમયસર દાખલ કરવી અને એફ.એસ.એલ.ને વધુ સુદૃઢ કરવા માટે રૂ. 25 કરોડની જોગવાઈ.

રાજ્ય અનામત પોલીસ દળના બે નવા ગ્રુપ

- રાજ્યમાં આવેલ ઉદ્યોગો તેમજ અતિ મહત્વપૂર્ણ મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટની સુરક્ષા માટે 2400 પોલીસ કર્મીઓ સાથેના રાજ્ય અનામત પોલીસ દળના બે નવા ગ્રુપ ઉભા કરવામાં આવશે.

નર્મદા જિલ્લામાં ફોર્ટીફાઈડ યોજાનું વિતરણ

- એનેમિયા અને કુપોષણના નિવારણ માટે રાજ્યમાં ફોર્ટીફાઈડ યોજાનું વિતરણ કરવાનું આયોજન છે. આ માટેનો પાયલોટ પ્રોજેક્ટ નર્મદા જિલ્લામાં આ વર્ષે શરૂ કરવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 1 કરોડની જોગવાઈ.

સુગમ્ય ભારત યોજના

- સુગમ્ય ભારત યોજના અંતર્ગત ક્ષેત્રીય કચેરીઓમાં દિવ્યાંગો માટે જરૂરી સુવિધાઓ ઊભી કરવા રૂ. 3 કરોડની જોગવાઈ.

મહેસૂલ વિભાગની યોજના

ડીફરન્શીયલ ગ્લોબલ પોઝીશનિંગ સિસ્ટમ

- ખેતીની જમીનની માપણી આધુનિક રીતે તેમજ વિવાદ રહિત થાય તે માટે હાલ 41 ડીફરન્શીયલ ગ્લોબલ પોઝીશનિંગ સિસ્ટમ(DGPS) ઉપલબ્ધ છે.
- જેની સફળતા ધ્યાને રાખીને તેનો વ્યાપ વધારવા 100 નવા DGPS ગોઠવવા રૂ. 25 કરોડની જોગવાઈ.

વિજ્ઞાન અને પ્રોદ્યોગિકી વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ

ભારત નેટ ફેઝ-2

- ભારત નેટ ફેઝ-1 અન્વયે રાજ્યની 6,490 ગ્રામ પંચાયતોને તાલુકા સાથે ઓપ્ટીકલ ફાયબરથી જોડવામાં આવેલ છે. હવે ભારત નેટ ફેઝ-2 પ્રોજેક્ટ રૂ. 2150 કરોડના ખર્ચે શરૂ કરવામાં આવેલ છે.
- જે અંતર્ગત 7522 ગ્રામ પંચાયતો, 140 તાલુકા મથકો અને 30 જિલ્લા મથકોને ગાંધીનગર સાથે ઓપ્ટીકલ ફાયબરથી જોડવામાં આવશે.
- તેમજ સીમલેશ કનેક્ટીવીટી અને ટ્રાન્સપોર્ટ લેયર પૂરું પાડવામાં આવશે.
- જે માર્ચ-2020 સુધીમાં પૂર્ણ કરવાનું આયોજન છે.
- આ પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયેથી રાજ્યના તમામ ગામોમાં ઈન્ટરનેટ અને ડેટા ટ્રાન્સફર હાલ કરતાં 100 ગણી વધુ ઝડપથી શક્ય બનશે.

સાયન્સ સિટી

- સાયન્સ સિટીના બીજા તબક્કાના વિકાસના ભાગરૂપે સ્પેસ અને એસ્ટ્રોનોમી ગેલેરીના નિર્માણ માટે રૂ. 60 કરોડની જોગવાઈ.

સ્ટેટ ઇનોવેશન ફંડ

- સાયન્સ ટેકનોલોજી અને ઇનોવેશન પોલિસી અંતર્ગત રૂ. 50 કરોડનું સ્ટેટ ઇનોવેશન ફંડ ઊભું કરવામાં આવશે. આ ફંડનો ઉપયોગ રિસર્ચ, ઇનોવેશન તેમજ ટેકનોલોજીના પાયલોટ પ્રોજેક્ટ માટે કરવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 10 કરોડની જોગવાઈ.

રમતગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ અંગેની યોજનાઓ

ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડ

- યોગની પ્રાચીન પરંપરાને આગળ વધારવા તેમજ રાજ્યમાં યોગના પ્રચાર અને પ્રસાર માટે "ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડ"ની રચના કરવામાં આવશે.

સિન્યેટિક એથ્લેટિક ટ્રેક

- રાજ્યના આદિજાતિ વિસ્તારો દેવગઢ બારિયા, હિંમતનગર, રાજપીપળા તથા છોટા ઉદેપુર ખાતે સિન્યેટિક એથ્લેટિક ટ્રેક સાથે રમતગમતની માળખાકીય સુવિધાઓના વિકાસ માટે રૂ. 12 કરોડની જોગવાઈ.

માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગની યોજના

મીડિયા ફેલોશિપ યોજના

- પત્રકારત્વનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરેલા યુવાનોને રાજ્ય સરકારની કામગીરી સાથે જોડવા માટે "મીડિયા ફેલોશિપ" ની નવી યોજના દાખલ કરવામાં આવશે. જેના માટે રૂ. 28 લાખની જોગવાઈ.

ટેક્સના દરોમાં ફેરફાર

ઔદ્યોગિક એકમોના સ્વ-ઉત્પાદિત વીજ વપરાશ ઉપર વીજ કર

- પરંપરાગત સ્ત્રોતોથી સ્વ-ઉત્પાદિત કેપ્ટીવ વીજ વપરાશ કરતા ઔદ્યોગિક એકમો પાસેથી લેવાતા વીજ કરના હાલના યુનિટ દીઠ 55 પૈસાના દરમાં વધારો કરીને તે યુનિટ દીઠ 70 પૈસા કરવા દરખાસ્ત.
- તેમજ આ દરને Wholesale Price Index (WPI) સાથે સાંકળી લેવા અને તદ્દનુસાર WPIમાં થતાં ફેરફાર પ્રમાણે દરમાં વાર્ષિક ધોરણે ફેરફાર કરવાની દરખાસ્ત છે.
- સૂચિત દરખાસ્તના પરિણામે રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં વાર્ષિક રૂ. 270 કરોડનો જ્યારે ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં રૂ. 180 કરોડનો વધારો થવાનો અંદાજ છે.

સ્ટેમ્પ ડ્યુટી

- રાજ્યમાં ગુજરાત સ્ટેમ્પ અધિનિયમ 1958ની અનુસૂચિ-1 માં સમાવિષ્ટ જુદા-જુદા લેખના પ્રકાર પ્રમાણે અલગ-અલગ સ્ટેમ્પ ડ્યુટી વસુલવામાં આવે છે.
 - આ અનુસૂચિમાં સમાવિષ્ટ સ્થાવર મિલકતના લેખો ઉપર ફિક્સ રકમના દરે જે સ્ટેમ્પ ડ્યુટી વસુલવામાં આવે છે, તેમાં નીચે મુજબ ફેરફાર કરવાની દરખાસ્ત છે :
- (1) સોગંદનામા તથા નોટરીના લખાણના લેખો માટે હાલના સ્ટેમ્પ ડ્યુટીના રૂ. 20ના દરમાં વધારો કરી રૂ. 50 કરવા.
 - (2) દત્તકપત્ર, લગ્ન નોંધણી, ભાગીદારી લેખ તથા વારસાગત મિલકતમાં કૌટુંબિક સભ્ય દ્વારા કે તેઓની તરફેણમાં હક્ક જતો કરવાના લેખ ઉપર રૂ. 100 સ્ટેમ્પ ડ્યુટીનો દર છે. આ તમામમાં વધારો કરી રૂ. 200 કરવાની દરખાસ્ત છે.
 - (3) અગાઉ ઉલ્લેખ કર્યા તે સિવાયના તમામ ફિક્સ રકમવાળા લેખો ઉપર સ્ટેમ્પ ડ્યુટીના રૂ. 100ના દરમાં વધારો કરી રૂ. 300 કરવા દરખાસ્ત છે.

સૂચિત દરખાસ્તના પરિણામે રાજ્યની વેરાકીય આવકમાં વાર્ષિક રૂ. 160 કરોડની જ્યારે ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં રૂ. 107 કરોડનો વધારો થવાનો અંદાજ છે.

સમાધાન યોજના

- રાજ્યમાં અને સમગ્ર દેશમાં તા. 01-07-2017થી ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ—GST કરપ્રણાલિનો અમલ શરૂ થયેલ છે. GST અમલમાં આવ્યા પહેલા સેલ્સ ટેક્સ, વેટ, મોટર સ્પીરીટ ટેક્સ, સીએસટી, એન્ટ્રી ટેક્સ, સુગરકેન પરચેઝ ટેક્સ વિગેરે વેરા અમલમાં હતા.
- આ તમામ વેરા અંગે વેપારીવર્ગના અંદાજે 20,000થી વધુ વિવાદ વિવિધ સ્તરે પડતર છે.
- આથી આ વિવાદોના ઉકેલ માટેની એક સમાધાન યોજના અમલમાં મૂકવાની બજેટમાં દરખાસ્ત છે.
- આ સમાધાન યોજના હેઠળ વેચાણવેરા, વેટ, મોટર સ્પીરીટ ટેક્સ, એન્ટ્રી ટેક્સ, સુગરકેન પરચેઝ ટેક્સ અને કેન્દ્રીય વેચાણ વેરાની બાકી રહેલી વસૂલાતોને આવરી લેવામાં આવશે અને અને યોજનાના સમયગાળા દરમિયાન બાકી રહેલ વેરો ભરપાઈ કરવામાં આવશે તો વ્યાજ અને દંડમાં કેટલીક ઉદાર રાહતો આપવામાં આવશે.
- જે કરદાતાના મૂળ માંગણાની રકમ રૂ. 100 કરોડથી ઓછી હોય તેમને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર રહેશે.
- આ યોજના તા. 15-8-2019 થી 6 (છ) માસના સમયગાળા માટે અમલમાં રહેશે. આ યોજનાની વિગતવાર જાહેરાત ટૂંક સમયમાં કરવામાં આવશે.

નોંધ :

- ગુજરાતના અર્થતંત્રનો છેલ્લા 6 વર્ષનો સરેરાશ વૃદ્ધિ દર 10 ટકા રહ્યો છે. જે સ્થિર ભાવે દેશના મોટા રાજ્યોમાં ઉચ્ચતમ છે.
- વર્ષ 2017-18માં ઉચ્ચ વિકાસની ગતિ જાળવી રાખતાં ગુજરાતમાં આર્થિક વૃદ્ધિ દર 11.2 ટકા રહ્યો હતો.
- દેશની 5 ટકા વસતી ધરાવતું ગુજરાત દેશના ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનમાં 16.8 ટકાના હિસ્સા સાથે મોખરે છે.
- ગુજરાતમાં ખાણ ખનિજની કુલ આવકમાં વર્ષ 2017-18ની તુલનાએ વર્ષ 2018-19માં 31 ટકાનો નોંધપાત્ર વધારો થયો છે.
- 11 કાર્યરત એરપોર્ટ અને 5 એરસ્ટ્રીપ સાથે નાગરિક ઉડ્ડયન ક્ષેત્રે ગુજરાત દેશમાં અગ્રેસર છે.
- ગુજરાત વિધાનસભામાં તાજેતરમાં રજૂ થયેલું બજેટ શ્રી નીતિનભાઈ પટેલે નાણામંત્રી તરીકે રજૂ કરેલું તેમનું સાતમું બજેટ હતું.

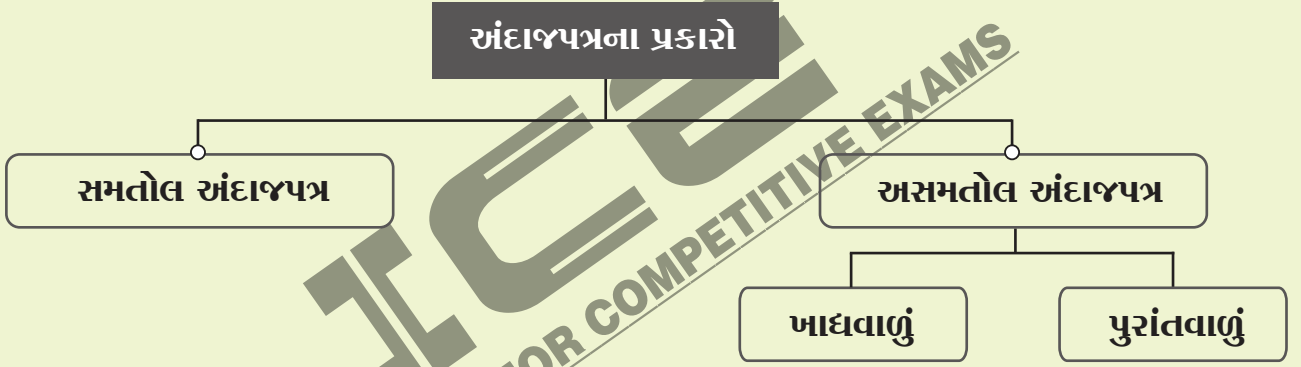
અંદાજપત્ર : એક પરિચય

સરકાર દ્વારા આવનારા નાણાકીય વર્ષ માટે રજૂ કરવામાં આવનાર ખર્ચ અને આવકના અંદાજોના હિસાબપત્રને અંદાજપત્ર કહેવામાં આવે છે.

- અંદાજપત્ર આવનારા વર્ષના આવક-ખર્ચના અંદાજિત હિસાબો દર્શાવે છે.

અંદાજપત્રની મુખ્ય બાબતો :

- અંદાજપત્ર ખર્ચ અને આવકના અંદાજિત આંકડા આપે છે.
- તે આવનારા નાણાકીય વર્ષના સંદર્ભે જ રજૂ થાય છે, માટે આ અંદાજો ચોક્કસ સમયગાળા માટે છે એમ કહી શકાય.
- દરેક સરકારના અંદાજપત્રનો મુખ્ય હેતુ દેશના આર્થિક વિકાસ અને પ્રજાના કલ્યાણનો છે.
- દરેક સરકારે પોતાના અંદાજપત્રને અમલમાં મૂકતા પહેલાં લોકસભા, વિધાનસભા કે સ્થાનિક સભાની મંજૂરી મેળવવી પડે છે.
- અંદાજપત્ર સામાન્ય રીતે કેન્દ્ર કે રાજ્ય સરકારના નાણામંત્રી રજૂ કરે છે.

સમતોલ અંદાજપત્ર

- આવક અને ખર્ચના વાસ્તવિક અંદાજો પ્રમાણે સમતોલ અંદાજપત્ર એટલે એવું અંદાજપત્ર કે જ્યાં સરકારનો અંદાજિત ખર્ચ તેની અંદાજિત આવક જેટલો જ હોય.
- આ આદર્શ સ્થિતિ, જ્યાં સરકારના ખર્ચ અને આવકના અંદાજો સરખા હોય. વિકસતા દેશો માટે આવું અંદાજપત્ર બિનવ્યવહારું છે. જ્યારે અમુક વિકસિત દેશોમાં સંરક્ષણ અને વૃદ્ધિ-દર વધારવા માટે રાજ્ય વધુ ખર્ચ કરે છે અને અંદાજપત્ર વાસ્તવમાં સમતોલ હોતું નથી.

સમતોલ અંદાજપત્રના ફાયદા

- આર્થિક સ્થિરતા જળવાઈ રહે છે.
- આવક અને ખર્ચના અંદાજો સરખા રહે તે માટે સરકાર બિનજરૂરી ખર્ચ તથા બિનજરૂરી વેરા ઘટાડે છે.
- પ્રજા પર બોજ વધતો નથી.

સમતોલ અંદાજપત્રના ગેરફાયદા

- સરકાર સમતોલ અંદાજપત્ર ટકાવવા માટે જરૂરી ખર્ચ ઘટાડે તો પ્રજાના કલ્યાણ પર અસર કરે છે.
- સરકાર ખર્ચ ન ઘટાડે અને સમતોલ અંદાજપત્ર જાળવવા વેરા વધારે તો પ્રજા પર બોજ વધે, તો તે આર્થિક વિકાસને અવરોધરૂપ બને.

ICE FACT

- શ્રી એડમ સ્મિથે સમતોલ અંદાજપત્રની તરફેણ કરી હતી.
- શ્રી જે. એમ. કેઈન્સે અસમતોલ અંદાજપત્રની ભલામણ કરી હતી.
- કેઈન્સના મત મુજબ અર્થતંત્રમાં રોજગારી ટકાવી રાખવા રાજ્યે વધુ ખર્ચ કરવો આવશ્યક બને છે.

અસમતોલ અંદાજપત્ર

આ પ્રકારના અંદાજપત્રમાં અંદાજિત આવક અને અંદાજિત ખર્ચ સરખા થતા નથી. આવી અસમતુલા બે રીતે હોય છે :

ખાદવાળું અંદાજપત્ર :

- સરકારનો અંદાજિત ખર્ચ જ્યારે સરકારની અંદાજિત આવક કરતાં વધુ હોય તેવા અંદાજપત્રને ખાદવાળું કહેવામાં આવે છે.

$$\text{ખાદવાળું અંદાજપત્ર} = \text{અંદાજિત ખર્ચ} > \text{અંદાજિત આવક}$$

- વિકસતા દેશોમાં સરકારો આર્થિક વિકાસ માટે ખૂબ જાહેર ખર્ચ કરતા હોય છે.
- સંરક્ષણ, શિક્ષણ, સામાજિક સેવાઓ વગેરે પાછળ આ ખર્ચ થાય છે.
- આથી સરકાર પાસે આવકનાં સાધનો ઓછાં હોય છે, કરવેરા ભરવાની ક્ષમતા લોકોમાં ઓછી હોય છે. માટે આવક કરતાં ખર્ચ વધારે થાય છે અને ખાદવાળું અંદાજપત્ર બને છે.

ખાદવાળા અંદાજપત્રના ફાયદા

- આવા અંદાજપત્ર વિકાસલક્ષી અને કલ્યાણલક્ષી ગણવામાં આવે છે.
- મંદીના અર્થતંત્રમાં ખાદવાળા અંદાજપત્રથી ખર્ચ દ્વારા રોજગારી સર્જી શકાય છે. આવા અંદાજપત્ર આર્થિકવૃદ્ધિ વધારવામાં મદદ કરે છે.
- ખાદવાળા અંદાજપત્રમાં કરવેરાનો બોજો ઓછો હોય છે.

ખાદવાળા અંદાજપત્રના ગેરફાયદા

- કેટલીક વખત સરકાર વધુ પડતો ખર્ચ કરીને તેને પૂરો કરવા દેવું કરે છે અને દેવાનો બોજ વધે છે.
- સરકારના ખર્ચ પર નિયંત્રણ રહેતું નથી.
- પ્રજાએ કરવેરા દ્વારા ચૂકવેલાં નાણાંનો બિનકાર્યક્ષમ ખર્ચ થાય છે.

પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર :

અંદાજિત ખર્ચ કરતાં અંદાજિત આવક વધારે હોય તેવું અંદાજપત્ર પુરાંતવાળું અંદાજપત્ર કહેવામાં આવે છે. આવા અંદાજપત્ર ખાસ કરીને વિકસિત દેશોમાં જોવા મળે છે. અહીં સરકારનું ખર્ચ ઓછું અને આવક વધારે હોવાથી પુરાંતવાળું હોય છે.

પુરાંતવાળા અંદાજપત્રના ફાયદા

- પુરાંતવાળા અંદાજપત્રથી રાજ્ય ફૂગાવાના સમયે પ્રજા પાસેથી વધુ વેરા લઈ પ્રજા પાસેનું અધિક ધન ખેંચી લઈ શકે અને ફૂગાવાને કાબૂમાં લાવી શકે.
- પુરાંતવાળા અંદાજપત્રમાં સરકારે ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે દેવું કરવું પડતું નથી.
- પ્રજા પર ભવિષ્યમાં કરવેરાનો બોજો પડતો નથી.

પુરાંતવાળા અંદાજપત્રના ગેરફાયદા

- પુરાંતવાળા અંદાજપત્ર માટે સરકાર જો સામાજિક કલ્યાણ અને વિકાસનાં કાર્યો માટે જરૂરી ખર્ચ પણ ન કરે તો વિકાસને વિપરીત અસર પહોંચે છે.
- મંદીના સમયમાં સરકાર પુરાંતવાળા અંદાજપત્ર માટે નાણાંને પકડી રાખે તો અર્થતંત્રમાં મૂડીરોકાણ, રોજગારી અને ઉત્પાદન પર અસર પડે છે.
- જો દર વર્ષે પુરાંત વધતી જ જાય તો પછી સરકાર તેનું શું કરશે તે પ્રશ્ન મોટો થતો જાય છે. માટે પુરાંતવાળા અંદાજપત્રની પણ મર્યાદા ઊભી થાય.

અંદાજપત્રનાં ખાતાઓ

અંદાજપત્રની સમજૂતી મેળવવા માટે વિવિધ ખાતાની સમજૂતી મેળવવી જરૂરી છે. એકાઉન્ટની રીતે અંદાજપત્રના હિસાબી ખાતાના બે મુખ્ય ભાગ પડે છે :

(I) જમાબાજુ જ્યાં, રાજ્યની આવકો નોંધાય છે અને

(II) ખર્ચબાજુ, જ્યાં રાજ્યના ખર્ચ નોંધાય છે. આવક અને ખર્ચની બંને બાજુનાં મુખ્ય પાસા નીચે મુજબ છે :

આવકબાજુ**મહેસૂલી આવક**

સરકારને પ્રત્યક્ષ તથા પરોક્ષ કરવેરા દ્વારા જે આવક થાય છે, જાહેર ક્ષેત્રના નફા પેટે જે આવકો મળે છે, વિવિધ પ્રકારની ફી કે દંડ પેટે જે રકમ મળે છે તે મહેસૂલી આવક છે. આવી આવક ચાલુ વર્ષની પ્રવૃત્તિઓથી પ્રાપ્ત થતી ગણાય છે.

મૂડી-આવક

રાજ્યએ દેશના બજારમાંથી અને વિદેશમાંથી મેળવેલી લોન, મધ્યસ્થ બેન્કમાંથી લીધેલ કરજ તથા ટ્રેઝરી બિલોના વેચાણ તેમજ વિમૂડીકરણમાંથી થતી આવકો મૂડી ખાતાની આવકો છે.

ખર્ચબાજુ**મહેસૂલી ખર્ચ**

સરકાર વિવિધ જાહેર સેવાઓ પાછળ જે ખર્ચ કરે છે. જેમકે, કર્મચારીઓને પગાર-ભથ્થા ચૂકવવા, રાજ્યોને મદદ કરવી, સંરક્ષણ, સબસિડી વગેરે માટે જે ખર્ચ છે તે મહેસૂલી ખર્ચ થાય છે.

મૂડીખર્ચ

સરકાર દેવાની ચૂકવણીઓ કરે, રાજ્ય સરકારો, અન્યને જે કરજ આપે, સામાજિક તથા સંરક્ષણક્ષેત્રે મૂડીખર્ચ કરે તે મૂડીખાતાનો ખર્ચ છે.

- આમ અંદાજપત્રને બે ખાતામાં વહેંચી શકાય : (A) મહેસૂલી ખાતુ જ્યાં મહેસૂલી આવક અને ખર્ચની નોંધણી થાય તથા (B) મૂડી ખાતુ જ્યાં મૂડી-આવક અને મૂડીખર્ચ નોંધવામાં આવે છે.

ભારતના વિવિધ સ્તરની સરકારોના અંદાજપત્ર

- ભારતીય સમવાયતંત્ર ત્રિસ્તરીય છે. માટે આ ત્રણેય કેન્દ્ર, રાજ્ય અને સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાના અંદાજપત્ર સ્વતંત્ર હોય છે.

રાજ્ય સરકારના અંદાજપત્રનો ખ્યાલ

- ભારતમાં રાજ્ય સરકાર પાસે કેન્દ્ર સરકાર કરતાં ઓછા ઉત્પાદક વેરાઓ છે અને જવાબદારી વધારે હોય છે.
- રાજ્ય સરકારના અંદાજપત્રની માહિતી :

રાજ્ય સરકારનું મહેસૂલી ખાતું

આવક (જમા)	ખર્ચ (ઉધાર)
(1) કેન્દ્રીય વેરાઓમાંથી મળેલો હિસ્સો (નાણાપંચની ભલામણ મુજબ)	(1) વિકાસલક્ષી (૨)
	- સામાજિક સેવાઓ જેવી કે શિક્ષણ, આરોગ્ય, પોષણ, પાણી પુરવઠો પછાત વર્ગોનું કલ્યાણ વગેરે પાછળ થતો ખર્ચ - આર્થિક સેવાઓ જેવી કે કૃષિ, ગ્રામીણવિકાસ, સિંચાઈ, ઉદ્યોગ, પરિવહન, સંચાર, વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી વગેરે પાછળનો ખર્ચ
(2) રાજ્યના કરવેરાની આવકો	(2) બિનવિકાસલક્ષી ખર્ચ
- રાજ્ય GST - જમીન-મહેસૂલ - સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી - રાજ્યની આબકારી જકાત - વેચાણવેરા/મૂલ્યવર્ધિત કર - વાહન-કર - વીજળી પરનો વેરો - મનોરંજનનો કર - અન્ય કરવેરા	- સામાન્ય સેવાઓ જેવી કે વહીવટીય સેવાઓ, પેન્શન અને નિવૃત્તિના લાભ, નાણાકીય સેવાઓ વગેરે પાછળ થતો ખર્ચ - અન્ય ખર્ચ : સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓને અપાતા અનુદાન
(3) અન્ય આવકો : અનુદાન, દાન, ભેટ	

રાજ્ય સરકારનું મૂડી ખાતું

આવક (જમા)	ખર્ચ (ઉધાર)
(1) જાહેર દેવું	(1) વિકાસલક્ષી
- રાજ્ય સરકારનું આંતરિક દેવું - કેન્દ્ર તરફથી મળતી લોન અને પેશગીઓ - પ્રોજેક્ટ માટે કેન્દ્ર સરકાર તરફથી મળતી પેશગીઓ	- સામાજિક સેવાઓ પાછળ થતો મૂડીખર્ચ - આર્થિક સેવાઓ પાછળ થતો મૂડીખર્ચ
(2) અન્ય સરકારોને આપેલી લોન અને પેશગીઓની વસૂલાત	(2) બિનવિકાસલક્ષી
	- સામાન્ય સેવાઓ પાછળ થતો મૂડીખર્ચ - જાહેર દેવાની ચૂકવણી - અન્ય ખર્ચ : રાજ્ય દ્વારા સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓને અપાતી લોન અને પેશગીઓ
(3) અન્ય મૂડી આવક	
દા.ત., વિમૂડીકરણમાંથી પ્રાપ્ત થતી મૂડીઆવકો	

ICE FACT

- કેન્દ્ર સરકારના ખર્ચનું વર્ગીકરણ આયોજિત અને બિનઆયોજિત ખર્ચ તરીકે થાય છે જ્યારે રાજ્ય સરકારના ખર્ચનું વર્ગીકરણ વિકાસલક્ષી અને બિનવિકાસલક્ષી ખર્ચ તરીકે થાય છે.
- વિકાસલક્ષી ખર્ચ એટલે એવો ખર્ચ જેના થકી આર્થિક વિકાસને પ્રત્યક્ષ અને સીધો વેગ મળે છે. દા.ત., સિંચાઈની સગવડો.
- બિનવિકાસલક્ષી ખર્ચ જે સીધો વિકાસલક્ષી બાબતો પાછળ થતો નથી. પણ પરોક્ષ રીતે લાંબે ગાળે વિકાસને અસર કરી શકે છે. દા.ત., પેન્શનની ચૂકવણી માટેનો ખર્ચ.

અંદાજપત્રની ખાદના પ્રકારો

મહેસૂલી ખાદ

- અંદાજપત્રમાં મહેસૂલી આવક કરતા મહેસૂલી ખર્ચ વધી જાય ત્યારે મહેસૂલી ખાદ ઉદભવે છે.
- આ પ્રકારની ખાદ એ દર્શાવે છે કે રાજ્યના ચાલુ ખર્ચ ચાલુ આવક કરતા વધારે છે.
- વ્યાવહારિક તથા હિસાબી દૃષ્ટિએ આવી ખાદ તંત્રની નીચી કાર્યદક્ષતા દર્શાવે છે.
- મૂડીખાતાની આવકમાંથી આ ખાદ ભરપાઈ કરવાના પ્રયત્ન થઈ શકે છે.

અંદાજપત્રની ખાદ

- અંદાજપત્રમાં બે ભાગ હોય છે : મહેસૂલી ખાતું અને મૂડીખાતું.
- જ્યારે મહેસૂલી અને મૂડી ખાતાની કુલ આવક કરતા મહેસૂલી અને મૂડીખર્ચ વધારે હોય ત્યારે સમગ્ર અંદાજપત્ર ખાદવાળું ગણાય માટે તેને અંદાજપત્રીય ખાદ કહેવાય.
- કેન્દ્ર સરકાર અંદાજપત્રીય ખાદ પૂરી કરવા માટે રિઝર્વ બેન્ક પાસેથી ઉપાડ કરે છે જેને ખાદપુરવણી કહે છે.
- જ્યારે રાજ્ય સરકાર અંદાજપત્રની ખાદ પૂરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર પાસેથી અતિરિક્ત ઉપાડ કરે છે. (ઓવરડ્રાફ્ટ)

રાજકોષીય ખાદ

- રાજ્ય (સરકાર) બજારમાંથી જે નાણાંનું ધિરાણ મેળવે તેને મૂડી ખાતાની આવક કહેવાય. પણ વાસ્તવિક વ્યવહારમાં તે દેવું છે.
- સરકારની અંદાજપત્રીય ખાદ અને સરકારે બજારમાંથી મેળવેલ દેવું એ બંનેના સરવાળાને રાજકોષીય ખાદ કહે છે.
- આમ, રાજકોષીય ખાદ અંદાજપત્રની ખાદ કરતાં વધુ હોય છે.

રાજકોષીય ખાદ = કુલ ખર્ચ - કુલ આવક
(બજારમાંથી મેળવેલા દેવા સિવાયની).

અથવા

અંદાજપત્રની ખાદ + બજારમાંથી મેળવેલ દેવાની રકમ.

પ્રાથમિક ખાદ

- રાજકોષીય ખાદમાંથી વ્યાજની ચૂકવણી બાદ કરવામાં આવે તેને પ્રાથમિક ખાદ કહેવામાં આવે છે.
- રાજ્યને દેવાના વ્યાજની ચૂકવણી બોજો સર્જે છે. પણ આ બોજો વર્તમાનના કામને કારણે નથી.
- દેવું ભૂતકાળમાં થયું છે અને તેનું વ્યાજ વર્તમાનમાં છે માટે વ્યાજને બાદ કરી પ્રાથમિક ખાદ મેળવાય છે. જે ચાલુ વર્ષના આવક અને ખર્ચનો અંદાજ આપે છે.
- આવો ખ્યાલ આ પ્રકારની ખાદમાં વ્યક્ત કરાયો છે. પરંતુ ભારતમાં આ પ્રકારની ખાદનું નીતિવિષયક મહત્ત્વ ગણાતું નથી.

નોંધ :

- (1) ભારતમાં કેન્દ્ર સરકારના બજેટ અંગેની જોગવાઈ ભારતીય બંધારણના અનુચ્છેદ-112માં છે. જ્યારે રાજ્ય સરકારના બજેટ અંગેની જોગવાઈ અનુચ્છેદ-202માં છે.
- (2) ભારતમાં કેન્દ્ર સરકારના લેખાનુદાન અંગેની જોગવાઈ બંધારણના અનુચ્છેદ-116માં છે. જ્યારે રાજ્ય સરકારના લેખાનુદાન અંગેની જોગવાઈ અનુચ્છેદ-206માં છે.

ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા બજેટ અંગેના પરીક્ષલક્ષી મહત્વના પ્રશ્નો

- 2 જુલાઈ, 2019ના રોજ પ્રસિદ્ધ થયેલા ગુજરાત સરકારના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રનું કુલ કદ કેટલું છે ?
— રૂ. 2,04,815 કરોડ
- 2 જુલાઈ, 2019ના રોજ પ્રસિદ્ધ થયેલું ગુજરાત સરકારનું મહેસૂલી પુરાંતવાળું સતત કેટલામું બજેટ છે ? — આઠમું
- ગુજરાત સરકારના બજેટ અંતર્ગત નીચેનામાંથી કયા બે વિશિષ્ટ બજેટ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે ?
(A) જેન્ડર બજેટ અને મૂલ્યાંકન બજેટ (B) જેન્ડર બજેટ અને પરિણામલક્ષી બજેટ
(C) જેન્ડર બજેટ અને બહુપરિમાણિય બજેટ (D) જેન્ડર બજેટ અને મૂલ્ય આધારિત બજેટ **(B)**
- ગુજરાત સરકાર દ્વારા કયા નાણાકીય વર્ષથી જેન્ડર બજેટ પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે ? — 2014-15
- ગુજરાત સરકાર દ્વારા કયા નાણાકીય વર્ષથી ‘પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર’ પ્રકાશિત કરવાની શરૂઆત કરવામાં આવી છે ? — 2017-18
- ગુજરાત સરકારના બજેટમાં ‘પરિણામલક્ષી અંદાજપત્ર’ કયા અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર તરીકે પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે ? — અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર 56 તરીકે
- ગુજરાત સરકારના બજેટમાં રાજકોષીય જવાબદારી અંગેના પત્રકો કયા અધિનિયમ અંતર્ગત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે ? — ગુજરાત રાજવિત્તીય જવાબદારી અધિનિયમ, 2005
- ગુજરાત સરકારના બજેટમાં પ્રસિદ્ધ થતું એકત્રિત નિધિ હેઠળ પ્રાપ્તિ અને આકસ્મિકતા નિધિ તથા જાહેર હિસાબ લેવડદેવડ માટેનું બજેટ ભારતના કોમ્પ્રોલર અને ઓડિટર જનરલે કયા વર્ષથી નિયત કરેલા સુધારેલા ફોર્મ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવે છે ? — પાંચમી પંચવર્ષીય યોજનાના પ્રથમ વર્ષને સમવર્તી એટલે કે 1974-75ના વર્ષથી
- ગુજરાત સરકારના અંદાજપત્રના કયા પ્રકાશન નંબર અંતર્ગત ‘સામાજિક-આર્થિક સમીક્ષા’ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે ? — અંદાજપત્રના પ્રકાશન નંબર-34
- ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં મુખ્ય કેટલા ક્ષેત્રો પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે ? — પાંચ
- ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં મુખ્ય પાંચ ક્ષેત્રો પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે....આ પાંચ ક્ષેત્રોમાં નીચેનામાંથી કયા ક્ષેત્રનો સમાવેશ થતો નથી ?
1. જળ વ્યવસ્થાપન
2. ગ્રીન અને કલીન એનર્જી
3. મહિલા સશક્તિકરણ
4. કૃષિ અને ખેડૂત કલ્યાણ
5. રોજગાર
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 **(B)**

12. ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ જાહેર કરેલી 'નલ સે જલ' યોજના અંતર્ગત આગામી કેટલા વર્ષમાં દેશના દરેક ઘરમાં નળ દ્વારા પીવાનું શુદ્ધ પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે ? — પાંચ વર્ષ
13. 'નલ સે જલ' યોજના અંતર્ગત ગુજરાત સરકાર દ્વારા આગામી કેટલા વર્ષમાં આશરે રૂ. 20,000 કરોડના ખર્ચે ગુજરાતના દરેક ઘરમાં નળ દ્વારા પીવાનું શુદ્ધ પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે ? — ત્રણ વર્ષ
14. ગુજરાતના દરેક ઘરમાં નળ દ્વારા પીવાનું શુદ્ધ પાણી પૂરું પાડવા માટે ગુજરાત સરકારે ગત વર્ષની તુલનાએ વર્ષ 2019-20ના બજેટમાં આ હેતુ માટે કેટલા ટકાનો વધારો કર્યો છે ? — 36 ટકા
15. વર્ષ 2013માં ગુજરાતની રીન્યુએબલ એનર્જીની સ્થાપિત ક્ષમતા 4126 મેગાવોટ હતી, જે વધીને 2 જુલાઈ, 2019ની સ્થિતિએ હાલ કેટલા મેગાવોટ થઈ ગઈ છે ? — 8885 મેગાવોટ
16. ગુજરાતમાં વર્ષ 2022 સુધીમાં રીન્યુએબલ એનર્જીની સ્થાપિત ક્ષમતા વધારીને કેટલા મેગાવોટ સુધી લઈ જવાનું સરકારનું લક્ષ્ય છે ? — 30,000 મેગાવોટ
17. ગુજરાત સરકારની નવી સોલાર રૂફટોપ યોજના અનુસાર 3 કિલોવોટ સુધીની સિસ્ટમ બેસાડનાર પરિવારને નિયત કરેલ કિંમત પર કેટલા ટકાની સબસીડી આપવામાં આવશે ? — 40 ટકા
18. ગુજરાત સરકારની નવી સોલાર રૂફટોપ યોજના અનુસાર 3 થી 10 કિલોવોટ સુધીની સિસ્ટમ બેસાડનાર પરિવારને કેટલા ટકા સબસીડી આપવામાં આવશે ? — 20 ટકા
19. ગુજરાત સરકાર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી નવી સોલાર રૂફટોપ યોજના અંતર્ગત એક વર્ષમાં ગુજરાતના કેટલા ઘરો ઉપર સૌર ઊર્જા પેનલ લગાવવાની સરકારની યોજના છે ? — 2 લાખ
20. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતના કયા ત્રણ શહેરોના હજારો ઉદ્યોગોના પ્રદૂષિત પાણીને શુદ્ધ કરી પાઈપલાઈન દ્વારા ઊંડા દરિયામાં નિકાલ કરવાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે ?
 (A) અમદાવાદ, સુરત, વડોદરા (B) અમદાવાદ, સુરત, રાજકોટ
 (C) અમદાવાદ, રાજકોટ, વડોદરા (D) અમદાવાદ, વડોદરા, જેતપુર **(D)**
21. ગુજરાત સરકાર દ્વારા એક વર્ષમાં કેટલા ખેડૂતોને નવા ખેતીવાડી વીજ કનેક્શન આપવામાં આવશે ?
 — આશરે 1,25,000
22. ગુજરાત સરકારે બજેટમાં કરેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતમાં આગામી ત્રણ વર્ષમાં કેટલા નવા સખીમંડળો બનાવવા બહેનોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે ? — 70,000
23. ગુજરાત સરકારે બજેટમાં કરેલી જાહેરાત અનુસાર આગામી ત્રણ વર્ષમાં ગુજરાતના કેટલા યુવાનોને રોજગાર મળે તેવી વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે ? — 15 લાખ
24. ગુજરાત સરકાર દ્વારા બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર નવી 'બ્હાલી દીકરી યોજના'નો લાભ કોને મળશે ?
 (A) કુટુંબની દરેક દીકરીઓને
 (B) રૂ. 2 લાખ સુધીની આવક ધરાવતા કુટુંબની દરેક દીકરીઓને
 (C) રૂ. 4 લાખ સુધીની આવક ધરાવતા કુટુંબની પહેલા બે બાળકો પૈકીની દીકરીઓને
 (D) રૂ. 2 લાખ સુધીની આવક ધરાવતા કુટુંબની પહેલા બે બાળકો પૈકીની દીકરીઓને **(D)**

25. ગુજરાત સરકારે બજેટમાં જાહેર કરેલી નવી 'બહાલી દીકરી યોજના' અંતર્ગત મળનાર લાભના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું/કયા વિધાનો સાચા છે ?
1. લાભાર્થી દીકરીઓને ત્રણ તબક્કામાં કુલ રૂ. 1,10,000ની સહાય આપવામાં આવશે.
 2. દીકરી પહેલા ધોરણમાં પ્રવેશે ત્યારે રૂ. 4000 સહાય.
 3. દીકરી આઠમા ધોરણમાં પ્રવેશે ત્યારે રૂ. 6000 સહાય.
 4. દીકરી અઢાર વર્ષની વય વટાવે ત્યારે રૂ. 1 લાખ સહાય.
- (A) 1, 2, 3, 4 (B) 1, 3, 4 (C) 1, 2, 4 (D) 2, 3, 4 **(C)**
26. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં સૂચિત નવા કરવેરાની આવક સિવાય કેટલી પુરાંત રહેવાનો અંદાજ છે ? — રૂ. 285 કરોડ
27. ગુજરાત સરકારનું વર્ષ 2019-20નું ફેરફાર કરેલું અંદાજપત્ર સૂચિત નવા કરવેરા સાથે કેટલા રૂપિયાની એકંદર અંદાજિત પુરાંત ધરાવે છે ? — રૂ. 572 કરોડ
28. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં બજેટના કુલ ખર્ચમાં વિકાસલક્ષી ખર્ચનો હિસ્સો કેટલા ટકા છે ? — 62.79 ટકા
29. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં કુલ વિકાસલક્ષી ખર્ચમાંથી સામાજિક ક્ષેત્ર માટે કેટલા ટકા કરતાં વધુ રકમ ખર્ચ કરવામાં આવશે ? — 56 ટકા
30. ગુજરાત સરકારના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્ર અનુસાર વર્ષ 2019-20 દરમિયાન ગુજરાતમાં રાજકોષીય ખાદ્ય GSDP (કુલ ઘરગથ્થુ ઉત્પાદન)ના કેટલા ટકા રહેવાનો અંદાજ છે ? — 1.84 ટકા
31. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં સરકારની કુલ આવકમાં સૌથી વધુ 24.78 ટકા હિસ્સો શેનો છે ? — રાજ્ય GST સિવાયના રાજ્ય સરકારના ટેક્સનો
32. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના ફેરફાર કરેલા અંદાજપત્રમાં સરકારના વિકાસલક્ષી ખર્ચમાંથી સૌથી વધુ 20.79 ટકા રકમ કયા સેક્ટર માટે ફાળવવામાં આવી છે ? — શિક્ષણ, રમત ગમત, કલા અને સંસ્કૃતિ
33. ગુજરાત સરકાર દ્વારા કઈ યોજના અંતર્ગત ટ્રેક્ટર માટે સહાય આપવામાં આવે છે ? — ફાર્મ મિકેનાઈઝેશન
34. ગુજરાતમાં સમગ્ર ડાંગ જિલ્લા ઉપરાંત વલસાડ જિલ્લાના ધરમપુર અને કપરાડા તથા નવસારી જિલ્લાના વાંસદા તાલુકાને કેટલા ટકા સેન્ટ્રીય ખેતી હેઠળ આવરી લેવા માટે ગુજરાત સરકારના બજેટમાં રૂ. 15 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ? — 100 ટકા
35. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતના ખેડૂતો માટે ગુણવત્તાયુક્ત શાકભાજીના ધરુ તૈયાર કરવા માટે શેની સ્થાપના કરવામાં આવશે ? — સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સ
36. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુણવત્તાયુક્ત શાકભાજીના ધરુ તૈયાર કરવા માટે ગુજરાતના કયા ત્રણ જિલ્લામાં નવા ત્રણ સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સની સ્થાપના કરવામાં આવશે ? — પંચમહાલ, નર્મદા અને અરવલ્લી

37. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતમાં બાગાયતી પાકમાં મૂલ્યવર્ધન કરવાના ઉદ્દેશથી કઈ સોસાયટીની સ્થાપના કરવામાં આવશે ? — ગુજરાત હોર્ટીકલ્ચર નોલેજ સોસાયટી
38. ગુજરાતમાં 12 દૂધાળા પશુઓનું એક એવા કેટલા ડેરી ફાર્મ સ્થાપવા બજેટમાં રૂ. 134 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ? — 4000
39. ગુજરાતમાં ઉચ્છલ, નીઝર અને સોનગઢ તાલુકાના 27600 હેક્ટર વિસ્તારને સિંચાઈનો લાભ આપવા કયા જળાશય આધારિત સિંચાઈ યોજના હાથ ધરવામાં આવશે ? — ઊકાઈ જળાશય
40. ગુજરાતમાં સોનગઢ, ઉમરપાડા અને ડેડિયાપાડા તાલુકાઓમાં રૂ. 720 કરોડના ખર્ચે કઈ ઉદ્દવહન સિંચાઈ યોજના હાથ ધરવામાં આવશે ? — તાપી કરજણ લીંક પાઈપલાઈન
41. ગુજરાતમાં કયા જિલ્લાના કયા તાલુકામાં રૂ. 372 કરોડના ખર્ચે અંબિકા નદી પર વાઘરેય રિચાર્જ પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવામાં આવશે ? — નવસારી જિલ્લાના ગણદેવી તાલુકામાં
42. કોલેજ અને પોલિટેક્નિકલના પ્રથમ વર્ષમાં પ્રવેશ મેળવતા કેટલા વિદ્યાર્થીઓને ટેબલેટ આપવા માટે બજેટમાં રૂ. 352 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ? — 3 લાખ
43. રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ અંતર્ગત ખાનગી પ્રાથમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા બાળકોની ફી, યુનિફોર્મ, બૂટ તથા સ્કૂલ બેગ પાછળ સરકાર બાળક દીઠ કેટલા રૂપિયા ચૂકવે છે ? — રૂ. 3000
44. ઘરથી શાળાનું અંતર કેટલા કિલોમીટરથી વધારે હોય તેવી સરકારી શાળાના બાળકોને પરિવહનની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવા સરકારે બજેટમાં રૂ. 60 કરોડની જોગવાઈ કરી છે ? — 1 કિલોમીટરથી વધારે
45. ગુજરાતમાં દરિયાકાંઠા અને રણ વિસ્તારના ગામો માટે કેટલા અને કયા પ્લાન્ટની સ્થાપના માટે બજેટમાં રૂ. 50 કરોડની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે ? — 100 નાના બ્રેકીશ વોટર ડીસેલીનેશન પ્લાન્ટ
46. ગુજરાત સરકાર દ્વારા પંડિત દીનદયાળ આવાસ યોજના અંતર્ગત મકાન બાંધવા લાભાર્થી દીઠ કેટલી સહાય આપવામાં આવે છે ? — રૂ. 1 લાખ 20 હજાર
47. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતમાં દિવ્યાંગો માટે કઈ જગ્યાએ ખાસ તાલીમ સેન્ટર ઊભું કરી આગામી ત્રણ વર્ષમાં 24 હજાર દિવ્યાંગોને રોજગારલક્ષી તાલીમ આપવામાં આવશે ? — EDI, ગાંધીનગર
48. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતમાં કઈ જગ્યાએ દિવ્યાંગ બહેનો માટે 'દિવ્યાંગ કલ્યાણ સંસ્થા' શરૂ કરવામાં આવશે ? — રાજકોટ
49. ગુજરાત સરકારના વર્ષ 2019-20ના બજેટમાં નવી કેટલી એકલવ્ય મોડલ રેસીડેન્સિયલ સ્કૂલ શરૂ કરવાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે ? — પાંચ
50. કન્યા સાક્ષરતા નિવાસી શાળા (GLLRs) યોજના અંતર્ગત ગુજરાત સરકાર દ્વારા કરવામાં આવતા ખર્ચમાં બજેટમાં કન્યા દીઠ વાર્ષિક કેટલા રૂપિયાનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે ? — રૂ. 20,000

51. બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર સૈનિક સ્કૂલ ખેરંચા અને બીલવણમાં વિદ્યાર્થી દીઠ વાર્ષિક રીકરીંગ ગ્રાન્ટમાં કેટલો વધારો કરવામાં આવશે ? — રૂ. 18000
52. બજેટમાં કરવામાં આવેલ જાહેરાત અનુસાર ડાંગ જિલ્લાની પાંચ તેમજ કવાંટ અને વાઘોડિયાની બે RMRS શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીદીઠ વાર્ષિક રીકરીંગ ગ્રાન્ટ રૂ. 42 હજારથી વધારીને કેટલી કરવામાં આવશે ? — રૂ. 70,000
53. બજેટમાં કરવામાં આવેલ જાહેરાત અનુસાર સંકલિત ડેરી વિકાસ યોજના અંતર્ગત ગુજરાતમાં કઈ જગ્યાએ ડેરીના ખાસ પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવામાં આવશે ? — દાંતા અને પોશીના
54. ગુજરાતમાં 6 માસમાં આવાસનું બાંધકામ પૂર્ણ કરનાર 10 હજાર જેટલા લાભાર્થીઓને મુખ્યમંત્રી આવાસ પ્રોત્સાહક સહાય યોજના અંતર્ગત વધારાની કેટલી સહાય આપવામાં આવશે ? — રૂ. 20,000
55. નેશનલ રીવર કન્ઝર્વેશન પ્રોગ્રામ હેઠળ ગુજરાતની કઈ નદીના શુદ્ધિકરણનો પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવામાં આવશે ? — તાપી નદી
56. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં એશિયાટિક સિંહોના સંરક્ષણ માટે કયા નવા ડિવિઝનની રચનાની જાહેરાત કરવામાં આવી છે ? — શેત્રુંજી ડિવિઝન
57. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલ જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતના કયા જિલ્લામાં એનેમિયા અને કુપોષણના નિવારણ માટે પાયલોટ પ્રોજેક્ટ તરીકે ફોર્ટીફાઈડ ચોખાનું વિતરણ કરવામાં આવશે ? — નર્મદા જિલ્લામાં
58. સાયન્સ ટેકનોલોજી અને ઈનોવેશન પોલિસી અંતર્ગત ગુજરાતમાં કેટલા કરોડનું સ્ટેટ ઈનોવેશન ફંડ ઊભું કરવામાં આવશે ? — રૂ. 50 કરોડનું
59. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં કરવામાં આવેલી જાહેરાત અનુસાર ગુજરાતમાં યોગના પ્રચાર અને પ્રસાર માટે કયા બોર્ડની રચના કરવામાં આવશે ? — ગુજરાત રાજ્ય યોગ બોર્ડ
60. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં પરંપરાગત સ્ત્રોતોથી સ્વ-ઉત્પાદિત કેપ્ટીવ વીજ વપરાશ કરતા ઔદ્યોગિક એકમો પાસેથી લેવાતા વીજ કરના હાલના યુનિટ દીઠ 55 પૈસાના દરમાં વધારો કરીને યુનિટ દીઠ કેટલા પૈસા કરવા દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે ? — 70 પૈસા
61. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં સોગંદનામા તથા નોટરીના લખાણના લેખો માટે હાલની સ્ટેમ્પ ડ્યુટી રૂ. 20 થી વધારીને કેટલી કરવા દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે ? — રૂ. 50
62. ગુજરાત સરકારના બજેટમાં દત્તકપત્ર, લગ્ન નોંધણી, ભાગીદારી લેખ અને વારસાગત મિલકતમાં કૌટુંબિક સભ્ય દ્વારા કે તેઓની તરફેણમાં હક્ક જતો કરવાના લેખ ઉપર સ્ટેમ્પ ડ્યુટીના દર રૂ. 100માં વધારો કરીને કેટલા કરવા દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે ? — રૂ. 200